

19.05.2020

POL-2019-10957

Giltighetstid
1.6.2020 - 31.5.2025

Författningsgrund
Polisförvaltningslag (110/1992) 4 §

Ändrar/Upphäver
POL-2019-10957, 19.12.2019, Handläggning av
ett ärende gällande brottsrelaterat körförbud

Målgrupper
Polisen

Handläggning av ett ärende gällande brottsrelaterat körförbud

Innehåll

1 Inledning.....	3
2 Allmänt	4
3 Beslutsförfarandet i ett ärende som gäller körförbud.....	5
4 Hörande av part för ett beslut om körförbud.....	6
5 Beslut om körförbud	8
6 Meddelande av gemensamt körförbud.....	8
7 Bestämmelser gällande innehavare av körkort som utfärdats utomlands.....	10
8 Beräkning av tidsfrister	10
8.1 Körförbud	10
8.2 Begäran om omprövning	11
9 Meddelande av körförbud och utfärdande av varning på grund av upprepade trafikbrott och - föreseelser	12
9.1 Allmänt.....	12
9.2 Författningsgrund	12
9.3 Förmedling av uppgifter om ett brottmål och avgift för trafikförseelse	13
9.4 Körförbudets längd.....	13
9.5 Utfärdande av varning	15
9.6 Förseelse efter varning	16
10 Meddelande av körförbud och utfärdande av varning på grund av äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet.....	17
10.1 Allmänt.....	17
10.2 Författningsgrund	17
10.3 Förmedling av uppgifter om ett brottmål	18
10.4 Definition av allvarlig likgiltighet.....	18
10.5 Körförbudets längd.....	22

10.6 Tillämpning av varning	24
10.7 Förseelse efter varning	25
11 Meddelande av körförbud och utfärdande av varning på grund av förande av fordon utan behörighet	25
11.1 Allmänt.....	25
11.2 Författningsgrund	26
11.3 Förmedling av uppgifter om ett brottmål	26
11.4 Körförbudets längd.....	26
11.5 Tillämpning av varning	28
11.6 Förseelse efter varning	29
12 Rattfylleri utomlands	30
12.1 Allmänt.....	30
12.2 Författningsgrund	30
12.3 Förmedling av uppgifter om ett brottmål	30
12.4 Körförbudets längd.....	30
12.5 Tillämpning av varning	31
12.6 Förseelse efter varning	32
13 Meddelande av körförbud och temporärt körförbud på grund av rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten och brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen	33
13.1 Författningsgrund	33
13.2 Att hålla ett temporärt körförbud i kraft eller <i>upphörande av det</i>	33
13.3 Förmedling av uppgifter om ett brottmål	34
13.4 Körförbudets längd.....	34
13.4.1 Rattfylleri och grovt rattfylleri.....	36
13.4.2 Grovt äventyrande av trafiksäkerheten	42
13.4.3 Brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen	44
13.5 Villkorligt körförbud.....	45
13.5.1 Ett villkorligt körförbuds längd	47
13.5.2 Fastställande av provotidens längd.....	48
13.5.3 Verkställighet av villkorligt körförbud	48
14 Alkolåsövervakad körrätt	49
14.1 Allmänt.....	49
14.2 Författningsgrund	50
14.3 Meddelande av övervakad körrätt	51
14.4 Upphörande av övervakad körrätt	53
14.5 Återkallande av övervakad körrätt	53
14.6 Påföljder av brott mot övervakad körrätt.....	55
15 Delgivning av beslut om körförbud.....	55
15.1 Normal delgivning	56

15.2 Bevislig delgivning.....	56
15.2.1 Mellanhandsdelgivning	56
15.3 Offentlig delgivning.....	57
15.4 Tillämpning av efterlysning.....	58
15.5 Delgivning till utlandet	59
16 Inverkan av ändringssökande på körförbud	59
17 Sökande av ändring i beslut om körförbud.....	61
18 Återställande av kör rätt.....	62

1 Inledning

I denna anvisning behandlas meddelande av brottsrelaterade körförbud på grund av upprepade trafikbrott och -förseelser¹, äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet, obehörigt framförande av fordon, rattfylleri utomlands, rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten samt brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen. Dessutom behandlas i anvisningen utfärdande av varning eller meddelande av villkorligt körförbud i stället för körförbud samt alkoholövervakad kör rätt. Från och med 01.06.2019 är det polisen som har beslutit om alla ovan nämnda påföljder.

Upprepade trafikförseelser kan utöver brott även grundas på att personen har gjort sig skyldig till gärningar där påföljden är avgift för trafikförseelse. Trots att avgift för trafikförseelse är en administrativ påföljd, räknas för tydlighetens skull återkommande trafikförseelser alltid till körförbud till följd av brott i denna anvisning.

På samma sätt tillämpas kapitlen 1–8 och 15–18 i denna anvisning på alla polisens beslut om körförbud samt beslut om meddelande av villkorligt körförbud, alkoholövervakad körförbud eller utfärdande av varning². Kapitlen 9–14 är fristående helheter om vissa typer av brott, och anvisningarna om dessa tillämpas endast på beslut om körförbud som anknyter till den aktuella typen av brott.

Innehavaren av ett körkort som beviljats på Åland meddelas för ett körförbudsbrott som begåtts på det finländska fastlandet körförbud på samma sätt som i fråga om en innehavare av körkort som beviljats i Finland. Också en på Åland bosatt förare av ett motordrivet fordon meddelas körförbud på grund av rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten och brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen hen gjort sig skyldig till på det finländska fastlandet, även om hen inte innehar kör rätt.

Utöver brottsrelaterade körförbud meddelar polisen körförbud i sådana fall då parten inte uppfyller förutsättningarna för beviljande av körkortstillstånd,

¹ I anvisningen används nedan termen "upprepade trafikförseelser" för upprepade trafikbrott och -förseelser.

² Rattfylleri som inträffat i utlandet innehåller dock vissa undantag.

bryter mot villkoret som nämns i 16 § 1 mom. 4 punkten i körkortslagen (386/2011)³, har underlåtit att inom den lagstadgade tidsfristen lämna in ett läkarutlåtande som avses i 20 § 4 mom. eller 112 § 3 mom., eller inom en tidsfrist som satts upp av polisen ett läkarutlåtande som avses i 20 § 1 mom. eller optikerutlåtande som avses i 3 mom., eller ett intyg över godkänd förarexamen, godkänt körprov eller ett prov på körförmåga. I denna anvisning behandlas inte de ovan nämnda körförbuden vilka inte är brottsrelaterade.

2 Allmänt

Ett brottmål som ligger till grund för att polisen meddelar körförbud avgörs av förundersökningsmyndigheten, åklagaren eller en domstol. Rattfylleri omfattas från och med 1.6.2019 av tillämpningsområdet för bötesförfarande (lag om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010)), varvid dessa fall i stället för att handläggas i ett fullständigt straffrättsligt förfarande kan handläggas i bötesyrkanden som åklagaren fastställer som strafforder. Förutsättningen för att ett rattfylleriärende ska handläggas i ett bötesförfarande är att rattfylleriet är enkelt och klart och att parten gett sitt samtycke till att ärendet handläggas i ett bötesförfarande.

Ärenden som gäller körförbud handläggs med iakttagande av beslutsförfarandet som nämns i förvaltningslagen (434/2003). Ett ärende som handläggs i enlighet med förvaltningslagen framskrider på följande sätt: ärendet anhängiggörs, ärendet utreds och parten hörs, ärendet avgörs, d.v.s. ett beslut fattas, delges och ett eventuellt ändringssökande avgörs.

Ett temporärt körförbud kan meddelas om man gällande gärningen har fattat *ett beslut angående avgift för trafikförseelse*, utfärdat böter, ett straff eller en dom. Avgörandet behöver dock inte ha vunnit laga kraft. Ett ärende gällande körförbud ska handläggas utan dröjsmål när ett avgörande har meddelats. Även utfärdande av varning eller meddelande av villkorligt körförbud förutsätter ett avgörande av brottmål som kan tillräknas.

För föraren ska en möjlighet reserveras för hörande i ett ärende som gäller körförbud innan ett beslut fattas. Skyldigheten att höra gäller alla oavgjorda körrättsärenden. Föraren kan informeras om möjligheten att bli hörd redan innan ovan nämnda fällande avgörandet meddelas, d.v.s. omedelbart när föraren har informerats om att hen misstänks för ett brott som leder till körförbud. Detta kan ske till exempel i samband med polis patrullens meddelande om temporärt körförbud genom att ge en anvisning om behandlingen gällande körrättsärende. Tidsfristen som ges för ett hörande kan dock alltid upphöra inom en skälig tid, först efter att fällande avgörande har meddelats. Cirka två eller tre veckor ska i allmänhet anses vara en skälig tid. Innan ett körrättsärende behandlas ska en skriftlig begäran om en redogörelse sändas till den berörda personen, om hen inte informerats om

³ 16 § 1 mom. 4 punkten i körkortslagen har upphävts genom lagen om ändring av körkortslagen 387/2018. Enligt övergångsbestämmelserna till lagen uppfylls villkoren enligt 64 § 2 mom. 2 punkten för meddelande av körförbud tills vidare, om personen inom föreskriven tid inte har lämnat in ett utbildningsintyg över övningsdelen och fördjupningsdelen eller ett intyg över den utbildning som avses i 35 § 2 mom. i körkortslagen och personen påträffas körande bil i trafiken.

hörandet i ett tidigare skede av processen. En skriftlig begäran om redogörelse ska alltid sändas om behandlingen omfattar ett körförbudsbrott, utifrån vilket personen inte har fått anvisning om körrättsärendets behandling.

Ett beslut om körförbud uppgörs alltid skriftligen och delges parten. Till beslutet fogas en anvisning om förfarande med begäran om omprövning som ändringssökande i ett ärende gällande körförbud. En begäran om omprövning handläggs av den polisinrättning som fattat beslutet om körförbudet, och ingen avgift uppbärs för handläggningen av denna begäran. I ett beslut som meddelats utifrån en begäran om omprövning kan ändring sökas genom att anföra besvär hos förvaltningsdomstolen.

En körrättsinnehavare som meddelats körförbud har inte körrätt. Efter att körförbud eller temporärt körförbud upphört, börjar körrätten på nytt när polisen återlämnar körkortet eller utfärdar ett temporärt körkort för innehavaren. Om polisen inte fått körkortet i sin besittning vid meddelande av körförbud, börjar körrätten inte på nytt innan det gamla körkortet visats upp för polisen eller parten fått ett temporärt körkort.

3 Beslutsförfarandet i ett ärende som gäller körförbud

Ett ärende som gäller körförbud avgörs i ett förvaltningsförfarande och handläggs i regel av polisinrättningen på personens bostadsort. Ett ärende kan dock handläggas vid någon annan polisinrättning, om det är ändamålsenligt. (Polisstyrelsens föreskrift om skötseln av uppgifter som avses i körkortslagen *POL-2019-21190*).

Processen med meddelande av temporärt körförbud påbörjas när information om ett fällande avgörande i ett brottmål står till polisinrättningens förfogande. Före detta kan avgörande ärendet beredas i den utsträckning det är möjligt.

Ett beslut om körförbud kan fattas först när ett fällande avgörande står till förfogande. Avgörandet behöver dock inte ha vunnit laga kraft. Ett ärende gällande körförbud ska handläggas utan att föraren tar initiativ till det och utan dröjsmål efter att ett fällande avgörande har meddelats. Parten ska dock även efter att ett fällande avgörande meddelats ges en skälig tid för att lämna en egen redogörelse i ärendet innan ett beslut fattas. Cirka två eller tre veckor ska i allmänhet anses vara en skälig tid.

Om en åklagare eller en domstol avgör ett brottmål som innefattar körrättsfrågor, skickas de uppgifter om avgörandet som behövs för att fatta ett beslut om körförbud direkt till polisen genom ärendehanteringssystemet Acta. Som grund för ett beslut i körkortsärendet används blankettmallen Kameleon (L14) .

Då det gäller upprepade trafikförseelser påbörjas förfarandet när polisen genom Transport- och kommunikationsverkets ATJ-system (register över trafikärenden) eller polisens datasystem får uppgifter om att en person har gjort sig skyldig till upprepade förseelser så att förutsättningarna för meddelande av ett körförbud som avses i 65 § i körkortslagen uppfylls. I ett

ärende som gäller körförbud upprättas ett beslut på blankettmallen Kameleon (L14).

För den som handlägger ett ärende gällande körförbud syns ärendet i arbetsköen i ATJ-systemet som ett nytt ärende, om polisen avgör ärendet med ett bötesföreläggande (obehörigt framförande av fordon och i vissa exceptionella fall äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet). Polisen som förelagt böterna sänder böteshandlingarna vidare till den person som handlägger körrättsbeslutet. I ett ärende som gäller körförbud upprättas ett beslut på blankettmallen Kameleon (L14).

Beslutsförfarandet för ett ärende som gäller körförbud tillämpas också på varningar och meddelande av villkorligt körförbud. I beslutsprocessen ska särskild uppmärksamhet fästas vid vederbörligt hörande, motivering och delgivning av beslut. Ett avgörande om körförbud ska alltid registreras i Transport- och kommunikationsverkets ATJ-system.

4 Hörande av part för ett beslut om körförbud

Hörande av en part är en central del av den administrativa processen. En allmän bestämmelse om hörande finns i 34 § i förvaltningslagen. I 76 a § 2 mom. i körkortslagen föreskrivs att i ärenden som gäller körförbud ska föraren ges tillfälle att bli hörd innan beslutet i ärendet fattas. Skyldigheten att höra gäller alla oavgjorda körrättsärenden.

Syftet med hörande av en part är att få information om omständigheter i partens förhållanden som har betydelse i prövningen av påföljden gällande hens körrätt. Innan ett brottsrelaterat körförbud avgörs kan parten lägga fram en redogörelse för sitt behov av körrätt samt konsekvenserna av ett körförbud för hens utkomst och behov av att röra sig i trafiken. Parten kan, om hen så önskar, till stöd för sin utredning lägga fram skriftlig bevisning. Myndigheten är skyldig att vid behov begära tilläggsutredning.

I regel genomförs hörandet i form av ett skriftligt förfarande som avses i förvaltningslagen. I vissa situationer som nämns nedan hörs en part personligen. Ett hörande kan också ordnas per telefon, om det är ändamålsenligt samt möjligt att försäkra sig om partens identitet.

Enligt 76 a § 2 mom. i körkortslagen får information om möjligheten att bli hörd ges föraren redan innan det fällande avgörandet meddelas och så snart föraren har underrättats om att hen misstänks för ett brott som leder till körförbud. För detta ändamål har en anvisning om behandlingen av ett körrättsärende sammanställts. Denna ges till parten till exempel i samband med att ett temporärt körförbud meddelas. Parten ska dock även efter att ett fällande avgörande meddelats, ges en skälig tid för att lämna en egen redogörelse i ärendet innan ett beslut fattas. Cirka två eller tre veckor bör i allmänhet anses vara en skälig tid. En part behöver inte längre informeras om möjligheten att bli hörd före ett beslut om parten fått den aktuella anvisningen redan i ett tidigare skede av processen.

Om parten inte har informerats om hörande i samband med exempelvis meddelande av ett temporärt körförbud eller förundersökning, meddelas hen

i ett brev där hen reserveras möjlighet att skriftligen uttala sig i ärendet inom den uppsatta tidsfristen. Ett brev ska alltid sändas om handläggningen omfattar ett körförbudsbrott, utifrån vilket personen inte har fått anvisning om körrättsärendets handläggning. Av brevet ska framgå beslutsförfarandet för körförbudsärendet, gärningen eller gärningarna som är orsaken till att körförbudsärendet handläggs samt grunderna för meddelande av ett eventuellt körförbud. I brevet ska dessutom tidsfristen för inlämnande av en redogörelse tydligt framgå. Brevet sänds i form av en normal delgivning per post till parten.

Parten kan ge ett skriftligt uttalande eller på eget ansvar sända det elektroniskt. Ett skriftligt uttalande som anlänt inom tidsfristen beaktas när beslut om körförbud fattas. Enligt 17 § 1 mom. i förvaltningslagen ska avsändaren se till att handlingen kommer in till myndigheten inom tidsfristen. Underlåtelse att iaktta tidsfristen utgör inget hinder för att avgöra ärendet. Ett uttalande från en part som inkommit efter tidsfristen ska dock beaktas om man ännu inte hunnit fatta beslut när uttalandet inkommer. Parten ska reserveras en med beaktande av hens personliga situation skälig tid för att sända sitt svar till polisen.

I 37 § i förvaltningslagen föreskrivs att på en parts begäran kan myndigheten ge tillfälle att muntligen framföra uppgifter som är nödvändiga för att ärendet ska kunna utredas. Denna situation kan uppstå till exempel när parten varken är läs- eller skrivkundig eller på grund av en skada eller sjukdom inte kan uträtta sina ärenden skriftligen. I brevet om hörandet ska möjligheten att ge ett muntligt uttalande anges. Ifall parten önskar ett muntligt hörande skall hen kontakta polisinrättningen som handlägger ärendet och komma överens om ett muntligt hörande. Parten ska lägga fram grunder för anledningen till att hen önskar ett muntligt hörande. Parten ska informeras om att frånvaro från handläggning inte utgör ett hinder för att avgöra ärendet. Möjlighet för att ge en muntlig utredning behöver inte reserveras om det kan anses att en skriftlig utredning föranleder oskäliga svårigheter för parten, eller att en muntlig utredning inte behövs för att avgöra ärendet.

Skriftligt förfarande bör inte tillämpas då det gäller omyndiga förare i åldern 15–17 år. Till de ovan nämnda samt alla deras vårdnadshavare sänds en kallelse till ett möte där körrättsärendet handläggs. I fråga om dessa vore syftet att vidare försöka få till stånd ett brett samtal där man begrundar körbeteendet, följderna och orsakerna till detta i avseende att uppnå ett ändrat körbeteende. Omyndiga personers vårdnadshavare ska reserveras rätt att föra talan i ärendet. Polisen fattar beslut i körrättsärendet och delger detta. Ifall de kallade inte kommer till mötet där körrättsärendet ska handläggas delges beslutet genom normalt delgivningsförfarande.

I fråga om nya förare, till exempel minderåriga, ska muntligt hörande primärt tillämpas. Med ny förare avses i detta sammanhang en person som för första gången fått körrätt för bil för högst två år sedan. Då det gäller nya förare kan skriftligt förfarande tillämpas i de fall att det kan anses ändamålsenligt. Denna situation kan uppstå exempelvis när en ny förare inte är en ung förare, och man anser att ett samtal med personen inte ger samma fördelar som i de fall då det gäller unga personer.

I ett beslut som fattats i ett körförbudsärende ska det alltid nämnas hur personen har hörts i ärendet. Av beslutsmotiveringarna ska det dessutom klart framgå hur man vid fastställandet av längden på körförbudet bedömt sådana omständigheter som anknyter till personens behov av körrätt och som hen framfört i sin redogörelse.

5 Beslut om körförbud

I ett ärende som gäller körförbud uppgörs beslutet alltid skriftligen och till beslutet fogas en anvisning gällande begäran om omprövning. Till beslutet fogas en besvärсанvisning i stället för en anvisning ifall det är fråga om ett beslut som fattats på basis av en begäran om omprövning.

Beslutet ska innehålla avgörandet i ärendet, inklusive motiveringar. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid att motiveringarna är tydliga och begripliga och av dessa ska det framgå varför personen har meddelats körförbud och på vilka grunder körförbudets längd är bestämt. Av motiveringarna ska det klart framgå hur man vid fastställandet av körförbudets längd iakttagit de lagstadgade omständigheter som anknyter till behovet av körrätt för personen ifråga som meddelats körförbud. Körförbudets längd, meddelande av villkorligt körförbud eller utfärdande av varning ska alltid motiveras klart i beslutet. I beslutet ska det också anges på vilket sätt personen har hörts.

I motiveringarna till beslutet bör hänvisningar till andra handlingar undvikas, såvida det inte framgår av beslutet i vilken mån hänvisningar gjorts till andra handlingar och varför. Av motiveringarna till beslutet borde alltså framgå alla de rättsliga detaljer och andra fakta på basis av vilka det administrativa beslutet har fattats.

Körförbudet skall verkställas omedelbart efter det att beslutet om körförbud har fattats. Om ett temporärt körförbud gäller för föraren vid den tidpunkt då beslutet fattades eller om hen av någon annan anledning inte har körrätt, kan beslutet verkställas omedelbart och delges föraren i ett brev som sänds per post såsom vanlig delgivning. I fråga om beslut som delges bevisligen kan beslutet verkställas när ett undertecknat mottagningsbevis returnerats eller om man på något annat sätt kan försäkra sig om att beslutet bevisligen har delgetts.

Också datum då körförbudet upphör ska antecknas i beslutet. Ifall man inte vid beslutstidpunkten känner till datum för delfåendet, så kan körförbudets längd fastställas i exempelvis veckor eller månader räknat från det datum då hen fått del av beslutet. Ett beslut om körförbud verkställs oavsett om beslutet eller brottmålet som ligger till grund för detta har överklagats.

6 Meddelande av gemensamt körförbud

Ett gemensamt körförbud meddelas om en person genom samma gärning gjort sig skyldig till flera körförbudsbrott (exempelvis rattfylleri och förande av fordon utan behörighet) eller om i ett förfarande med körförbud behandlas vid olika tidpunkter begångna körförbudsbrott (exempelvis den ena dagen

äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet och den andra dagen förande av fordon utan behörighet). Beslutet om körförbud fattas enligt det normala beslutsförfarandet i det skede då fällande avgöranden står till förfogande i brottmålen.

Körförbudets längd bestäms enligt det körförbud som meddelas för det allvarligaste av brotten som tillräknas föraren. Det andra körförbudsbrottet förlänger körförbudet med i princip hälften av den tid som i annat fall hade bestämts för körförbudet på basis av det aktuella brottet, det andra med en tredjedel osv. Genom att addera dessa tider bildas den slutliga längden på det gemensamma körförbudet.

I fråga om längden på varje körförbud ska hänsyn tas till de omständigheter som är förknippade med gärningen och personen och som även i normala fall påverkar körförbudets längd antingen så att det blir kortare eller längre (se närmare avsnitten 9.4, 10.5, 11.4, 12.4 och 13.4). Dessa omständigheter ska motiveras i ett beslut om gemensamt körförbud på samma sätt som i fråga om ett körförbud som meddelas på grund av en enskild gärning.

Vid meddelande av gemensamt körförbud ska hänsyn tas förutom till det ovan nämnda även till att körförbudet inte blir oskäligt långt med beaktande av antalet brott som ligger till grund och allvarligheten av dessa. Om en person samtidigt också dömts för andra brott än körförbudsbrott, beaktas inte den del av straffet som meddelats för dessa vid fastställande av körförbudets längd.

Grunden för ett körförbud blir längden på det körförbud som meddelas för rattfylleri med beaktande av förarens förhållanden om den aktuella föraren gör sig skyldig till exempelvis rattfylleri och förande av fordon utan behörighet genom samma gärning. I fråga om förande av fordon utan behörighet läggs till det ovan nämnda körförbudet hälften av det körförbud som med beaktande av förarens förhållanden skulle meddelas hen för den aktuella gärningen. På detta sätt bildas ett gemensamt körförbud för gärningarna.

Vid meddelande av gemensamt körförbud bestäms minimi- och maximitiderna utifrån längden på körförbudet för det allvarligaste brottet. Minimilängden på ett körförbud är en månad och maximilängden fem år om föraren enligt det ovan nämnda gjort sig skyldig till rattfylleri och förande av fordon utan behörighet. I det fall att flera gärningar handläggs och maximilängden på ett körförbud för varje körförbudsbrott är sex månader, blir också maximilängden på ett gemensamt körförbud som meddelas för gärningarna sex månader.

I körförbudets längd beaktas som avdrag den tid som föraren på grund av en gärning som lett till körförbud varit utan körkort. Enligt högsta domstolens prejudikat (HD 2014:42) kan ett temporärt körförbud beaktas endast i fråga om gärningar för vilka en polisman meddelat ett temporärt körförbud.

Högsta domstolens prejudikat (HD 2014:42) gällde A som två gånger hade gjort sig skyldig till grovt rattfylleri och förelagts temporärt körförbud av en

polisman endast för den första gången. Brotten behandlades i en och samma rättegång. Körförbudets längd skulle räknat från tingsrättens dom vara minst ett år och när körförbudets längd bestämdes skulle man inte beakta att polismannen hade kunnat förelägga A körförbud även på grund av den senare gärningen.

7 Bestämmelser gällande innehavare av körkort som utfärdats utomlands

I 73 a § i körkortslagen föreskrivs att bestämmelserna om meddelande av körförbud, temporärt körförbud och andra påföljder som gäller körrätten, överlämnande av körkortet till polisen på grund av en åtgärd som gäller körrätten och återlämnande av körkortet till innehavaren samt bestämmelserna om anmälningar till trafik- och transportregistret tillämpas också på innehavare av körkort som utfärdats utomlands.

Också en i utlandet bosatt förare av ett motordrivet fordon meddelas körförbud på grund av rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten och brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen hen gjort sig skyldig till, även om hen inte innehar körrätt.

Om innehavaren av ett körkort som är utfärdat utomlands inte är varaktigt bosatt i Finland, ska polisen på begäran återlämna körkortet till innehavaren när denne lämnar landet, även om körförbudet eller det temporära körförbudet ännu inte har upphört. Körrätt föreligger inte i Finland så länge som körförbudet eller det temporära körförbudet är i kraft. Polisen kan på ett internationellt körkort, utan att omhänderta det, anteckna att det inte är giltigt i Finland.

I ett ärende som gäller körförbud fattas ett beslut med iakttagande av beslutsprocessen enligt förvaltningslagen. Vid bestämning av körförbudets längd tillämpas de förutsättningar som fastställts i denna anvisning på samma sätt som i fråga om innehavaren av ett körkort som utfärdats i Finland. I en delgivning som skickas till en person som är bosatt utomlands iaktas i princip samma bestämmelser som i fråga om en delgivning i Finland (se närmare avsnitt 15.5). Person-, körkorts- och körförbudsuppgifterna för en person som är bosatt utomlands ska alltid i samband med att personen gör sig skyldig till ett körförbudsbrott registreras i Transport- och kommunikationsministeriets ATJ-system.

8 Beräkning av tidsfrister

8.1 Körförbud

Enligt högsta förvaltningsdomstolens rättspraxis (HFD 2011:111) är maximilängden på ett körförbud inte en tidsfrist på vilken lagen om beräkning av laga tid (150/1930) tillämpas. Körförbudets längd skall således räknas så, att både dagen när förbudet börjar och dagen när det upphör räknas med.

Exempel 1. Körförbudets längd beräknas på följande sätt, om maximitiden för ett körförbud är sex månader och körförbudet meddelas för maximitiden:

- 1) Ett körförbud som börjar 15.06.2019 gäller 15.06.2019–14.12.2019*
- 2) Ett körförbud som börjar 01.10.2019 gäller 01.10.2019–31.03.2020*

Samma anvisning tillämpas också vid beräkning av minimitiden för ett körförbud.

Exempel 2. Körförbudets längd beräknas på följande sätt, om minimitiden för ett körförbud är en månad och körförbudet meddelas för minimitiden:

- 1) Ett körförbud som börjar 15.06.2019 gäller 15.06.2019–14.07.2019*
- 2) Ett körförbud som börjar 01.10.2019 gäller 01.10–31.10.2019*

Föraren återfår inte sin kör rätt innan hen har besökt en polisinrättning för att återfå kör rätten, även om den utsatta tiden för körförbudet gått ut. I 6 § 4 mom. i körkortslagen föreskrivs att efter körförbud eller temporärt körförbud börjar kör rätten på nytt när polisen återlämnar körkortet eller utfärdar ett temporärt körkort för innehavaren. Detta kan i enstaka fall innebära att körförbudet kan upphöra exempelvis en helgfri lördag, en söndag eller en söckenhelg, i vilket fall kör rättsinnehavaren kan få sitt körkort tillbaka först följande vardag när polisstationen är öppen.

8.2 Begäran om omprövning

I ett förfarande med begäran om omprövning tillämpas tidsfristerna som fastställts i lagen om beräkning av laga tid. En begäran om omprövning av ett beslut om körförbud ska inom 30 dagar räknat från datum för delfåendet lämnas skriftligen till den polisinrättning som fattat beslutet om körförbud. Dagen för delfåendet räknas inte in i den aktuella tidsfristen på 30 dagar. Tiden för begäran om omprövning förlängs till följande vardag om sista dagen av en tidsfrist infaller på helgdag, lördag, självständighetsdagen, första maj, julaftonen eller midsommaraftonen. Begäran om omprövning ska ha inkommit den sista dagen av tidsfristen inom verkets öppettider (tjänstetid).

Exempel:

- 1) En person har fått del av ett beslut om körförbud 15.06.2019. Begäran om omprövning av beslutet ska ha inkommit till polisinrättningen senast 15.07.2019 kl. 16.15.*
- 2) En person har fått del av ett beslut om körförbud 1.10.2019. Begäran om omprövning av beslutet ska ha inkommit till polisinrättningen senast 31.10.2019 kl. 16.15.*

9 Meddelande av körförbud och utfärdande av varning på grund av upprepade trafikbrott och -förseelser

9.1 Allmänt

I 65 § i körkortslagen har för polisen föreskrivits en skyldighet att meddela körförbud för en innehavare av körkort om denna gjort sig skyldig till upprepade trafikförseelser. Körkortsinnehavaren är en person som har ett gällande körkort eller ett förarexamensintyg som getts för en godkänd prestation i förarexamen. När körförbud meddelas behöver man inte ta i beaktande huruvida personen sedan tidigare av någon annan orsak är belagd med körförbud.

En person kan på grund av upprepade trafikförseelser inte meddelas körförbud, om personen inte innehar körkort. En person är inte körkortsinnehavare i det fall att hans körkort har upphört, gått ut, förfallit eller att hen aldrig ens haft körkort.

Ett körförbud är den primära påföljden för upprepade trafikförseelser. En varning kan ges endast enligt grunder som separat nämns i lagen.

9.2 Författningsgrund

I 65 § 1 mom. i körkortslagen föreskrivs att polisen ska meddela en körkortsinnehavare körförbud om denne minst fyra gånger på två år eller tre gånger på ett år har gjort sig skyldig till följande vid körning med motordrivet fordon:

1) trafikförseelse enligt 6 kap. i vägtrafiklagen (729/2018), med undantag av andra gärningar som bestraffas med *avgift för trafikförseelse* än

a) förbjuden användning av *kommunikationsutrustning* under körning enligt 98 § 2 mom. i vägtrafiklagen,

b) *överträdelse av hastighetsbegränsningarna enligt vägtrafiklagen med motordrivet fordon med mer än 10 kilometer i timmen, om den högsta tillåtna hastighet som anges med en trafikordning är 60 kilometer i timmen eller lägre,*

c) *överträdelse av hastighetsbegränsningarna enligt vägtrafiklagen med motordrivet fordon med mer än 15 kilometer i timmen, om den högsta tillåtna hastighet som anges med en trafikordning är högre än 60 kilometer i timmen,*

d) *underlåtelse att iaktta röd trafikljussignal enligt 74 § i vägtrafiklagen,*

2) brott mot viss social lagstiftning om vägtransporter enligt *lagen om transportservice* (320/2017),

3) äventyrande av trafiksäkerheten enligt 23 kap. 1 § i strafflagen (39/1889) eller smitning i vägtrafik enligt 23 kap. 11 § i strafflagen,

4) brott mot bestämmelserna om yrkeskompetens för *förare* enligt *lagen om transportservice*, dock inte en förseelse som gäller handlingar enligt 39 § i den lagen,

5) detektorförseelse enligt 3 § 1 punkten i lagen om förbud mot anordningar som försvårar trafikövervakningen (546/1998),

6) förseelse mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen enligt 19 § 3 mom. i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994).

En innehavare av körkort för bil ska trots 1 mom. meddelas körförbud, om han eller hon tre gånger inom två år eller två gånger inom ett år från det att han eller hon fick den första körrätten för bil gör sig skyldig till en gärning enligt 1 mom. Detsamma gäller också sådana innehavare av körkort för motorcykel som inte har körkort för bil, i två år efter det att körrätten för motorcykel började.

Andra brott som ligger till grund för körförbud än de gärningar som nämns i lagen beaktas inte när upprepade trafikförseelser räknas. I stället för att meddela körförbud kan föraren ges en varning enligt förutsättningarna som nämns i 73 § i körkortslagen.

9.3 Förmedling av uppgifter om ett brottmål och avgift för trafikförseelse

Upprepade trafikförseelser räknas automatiskt i Transport- och kommunikationsverkets ATJ-system. Räkningen baserar sig på antalet ärenden, inte förseelser, eftersom registreringarna i ATJ-systemet görs enligt avgöranden i *brottmål och avgifter för trafikförseelser*. Sådana avgörande kan innehålla flera körförbudsbrott eller *beslut om avgift för trafikförseelse*.

När förutsättningarna för meddelande av körförbud har uppfyllts för en körrättsinnehavare ser polisen ärendet som ett nytt ärende i ATJ-systemets arbetskö i väntan på att handläggas i ett förfarande med körförbud. Polisen måste dock alltid i detta skede ännu kontrollera att beräkningen har gjorts rätt i systemet. Med hjälp av systemen ska polisen således försäkra sig om att i ärendena finns ett eller flera brott eller *beslut angående avgift för trafikförseelse* som kan räknas som upprepade trafikförseelser. Dessutom måste man försäkra sig om att dessa har begåtts inom lagstadgad tid och att antalet är rätt på det sätt som avses i lagen.

9.4 Körförbudets längd

Enligt 66 § 3 mom. i körkortslagen är längden på ett körförbud som meddelas på grund av upprepade förseelser minst en månad och högst sex månader. I 66 § 4 mom. i körkortslagen föreskrivs att man vid bestämningen av körförbudets längd ska ta hänsyn till konsekvenserna av körförbudet för förarens försörjning och nödvändiga behov av att röra sig i trafiken.

Ett körförbud kan anses påverka personens försörjning till exempel när hens arbetsuppgifter kräver körrätt. I det fall att hen inte har körrätt kan arbetsgivaren inte sysselsätta hen, vilket innebär att hen inte har någon utkomst så länge körförbudet gäller. Ett körförbud kan likaså anses påverka personens utkomst om hen exempelvis inte kan nå sin arbetsplats med allmänna kommunikationsmedel eller resan dit inte heller på annat sätt kan ordnas utan oskäligen svårigheter och personen på grund av detta vore tvungen att till exempel förkorta sin arbetstid. I princip kan det inte förutsättas att en person ska ta sig till sitt arbete med taxi.

Som nödvändiga behov av att röra sig i trafiken anses till exempel långa resor för att uträtta ärenden som beror på levnadsförhållandena ifall då det inte finns några offentliga kommunikationsmedel eller annan ersättande trafik. Inte heller i detta fall kan det i princip förutsättas att taxi används. Till exempel att en person bor i ett glesbygdsområde, långt från bastjänster som dagligen behövs, till exempel butiker, uppfyller förutsättningarna för nödvändiga behov av att röra sig i trafiken ifall tjänsterna inte kan nås med offentliga kommunikationsmedel. Ett körförbud kan likaså anses påverka en persons nödvändiga behov av att röra sig i trafiken ifall personen till exempel på grund av långa avstånd och avsaknad av ersättande trafik inte kan transportera sina barn till dagvård till följd av att hen mist sin körrätt. Familjemedlemmarnas behov av att röra sig i trafiken beaktas ifall att en familjemedlem behöver regelbunden sjukvård eller rehabilitering eller på annat sätt vid transporter är beroende av personen som meddelats körförbud.

Vid situationer där en förare upprepade gånger visar likgiltighet gällande bestämmelser ska dock inte ett återopande av konsekvenserna av ett körförbud förkorta körförbudets längd. Ett exempel på en sådan situation är, när en körrättsinnehavare upprepade gånger gör sig skyldig till trafikförseelser så att förutsättningarna för meddelande av körförbud uppfylls. Inte heller om transporter är av yrkesmässig karaktär, ger det en förare rätt att begå ett större antal förseelser än andra förare.

Gärningar som kan förkorta körförbudets längd kan vara gärningar vars konsekvenser för trafiksäkerheten närmast är indirekta och som inte kan anses återspegla gärningsmannens vårdslöshet eller likgiltighet gällande bestämmelser och föreskrifter. Ett stort antal körkilometer utgör inte en grund för att jämka ett körförbud.

Vid prövning av längden på ett körförbud ska antalet gärningar och förseelser beaktas, *avgifter för trafikförseelser* som utdömts för dessa samt antalet dagsböter. Längden på ett körförbud ska alltid motiveras i beslutet. Den lagstadgade minimilängden på ett körförbud får aldrig underskridas och maximilängden får inte överskridas.

I den vänstra kolumnen i följande tabell anges längden på ett normalt körförbud, i den mittersta förutsättningarna och i den högra minimi- och maximilängden på ett körförbud, d.v.s. glidningsgränserna.

Konsekvenserna av ett körförbud för utkomsten och nödvändiga behov av att röra sig i trafiken beaktas i tabellen inom ramen för de fastställda glidningsgränserna. Om ett körförbud med beaktande av ovan nämnda

omständigheter och trots utnyttjande av glidningen blir oskälig, kan varning tillämpas ifall förutsättningarna som nämns i avsnitt 9.5 uppfylls.

Inom ramen för glidningsgränserna beaktas också påföljderna som utdömts för gärningarna och gärningarnas karaktär. Om exempelvis påföljderna som utdömts för gärningar är i övre gränsen i tabellfältet, kan man använda glidningen uppåt och på motsvarande sätt vice versa.

Körförbudets normala längd	Förutsättningar	Glidning
6 veckor	1. Minimiantal gärningar och det totala antalet dagsböter är högst 35, eller 2. Antalet gärningar är 1–2 mera än minimiantalet och alla <i>påföljder är avgifter för trafikförseelse</i> .	1 mån–9 veckor
12 veckor	1. Antalet gärningar är 1–2 mera än minimiantalet, eller 2. Det totala antalet dagsböter är 36–50	7–17 veckor
18 veckor	1. Antalet gärningar är minst 3 mera än minimiantalet, eller 2. Det totala antalet dagsböter är över 50.	15 veckor–6 månader

9.5 Utfärdande av varning

Enligt 73 § 1 och 2 mom. i körkortslagen kan polisen i stället för att meddela körförbud ge en varning om körrätt är nödvändig på grund av körrättsinnehavarens försörjning och behov av att röra sig i trafiken.

För att ge en varning krävs det dessutom att gärningarna som handläggs inte ska anses vara ett tecken på likgiltighet för vägtrafikbestämmelserna eller de påföljder som hen har dömts till eller meddelats på grund av brott mot dem. Grunderna för att ge en varning i stället för att meddela körförbud ska alltid antecknas i beslutet, inklusive motiveringar.

Vid en bedömning av körrättens nödvändighet för personens utkomst, ska nödvändigheten av förarens körrätt för att kunna utföra sina egentliga arbetsuppgifter eller ta sig till sin arbetsplats tas i beaktande. Körrättsbehovet ska ha fast anknytning till nödvändigheten av körrätt varje dag i arbetsuppgifter eller för resor till arbetsplatsen. Endast ett sporadiskt behov av körrätt i arbetet utgör ingen grund för att ge en varning. I bedömningen av nödvändigheten att röra sig i trafiken förutsätts ett särskilt behov. Endast besvärigheter med att ordna transporter utgör ingen grund för att ge en varning.

Körrättsinnehavaren ska lägga fram en tillförlitlig redogörelse för orsakerna till att körrätt är nödvändig för hen med tanke på utkomsten och nödvändigheten att röra sig i trafiken. I allmänhet kan inte enbart partens egen utsaga anses vara en tillräcklig redogörelse, utan till sin redogörelse ska hen foga exempelvis arbetsgivarens intyg, inklusive kontaktuppgifter, eller intyg över att hen själv eller någon av hens närstående är i behov av sjukvård vars tillhandahållande kräver att parten har körrätt. När det är fråga om att transportera en närstående ska körrättsinnehavaren på ett tillförlitligt sätt påvisa att hen är den enda som kan transportera den närstående. Vid åberopande av nödvändighet att röra sig i trafiken ska körrättsinnehavaren också kunna påvisa att offentliga kommunikationsmedel inte rimligen kan användas.

På basis av de inlämnade redogörelserna ska polisen kunna reda ut och försäkra sig om att den aktuella situationen föreligger. På detta sätt kan polisen efter behov försäkra sig om att innehållet i redogörelsen är riktig genom att kontakta den part som skrivit redogörelsen eller reda ut huruvida det stämmer att inga offentliga kommunikationsmedel finns. Parten ska också reserveras en möjlighet att lägga fram ytterligare bevis, om de bevis som redan getts inte anses vara tillförlitlig eller tillräcklig.

Vid en prövning av huruvida förutsättningarna för att ge en varning uppfylls, då det gäller förvärvande av utkomst eller nödvändigheten att röra sig i trafiken, bör hänsyn tas till att endast svårigheter att ordna saker inte i sig innebär att körrätten är nödvändig. Ordandet ska på grund av avsaknaden av körrätt i det närmaste inte vara möjligt.

Gärningarna får inte heller visa på likgiltighet gällande vägtrafikbestämmelserna och inte heller likgiltighet mot de straff eller påföljder som tidigare utfärdats till föraren. Med likgiltighet avses att gärningshelheten, inte en enskild gärning, ska visa på körrättsinnehavarens likgiltighet. Till exempel en gärning som visar på likgiltighet i kombination med två obetydligare trafikförseelser utgör inte automatiskt ett hinder för att ge en varning. Å andra sidan kan också tre obetydligare gärningar anses visa på likgiltighet om det är fråga om samma gärning. Det är alltid fråga om en helhetsbedömning. Ett stort antal körkilometer får ingen lindrande inverkan i prövningen av påföljden. Man bör sålunda i allmänhet inte förhålla sig till exempelvis yrkesmässiga förarens förseelser på något annat sätt än till andra förarens förseelser. Vid bedömning av användning av varning beaktas förarens förutsättningar att uppfatta förseelsen.

9.6 Förseelse efter varning

Den som inom ett år efter att ha fått varning gör sig skyldig till en enda gärning som räknas till upprepade trafikförseelser, obehörigt framförande av fordon eller rattfylleri utomlands ska meddelas körförbud (73 § 2 mom. i körkortslagen). Då det gäller upprepade trafikförseelser kräver detta dock inte att de i 65 § i körkortslagen föreskrivna förutsättningarna gällande antalet förseelser uppfylls.

Den som gjort sig skyldig till gärningen kan dock på basis av förseelsens ringa karaktär ges en varning i stället för att meddelas körförbud. Mindre förseelser är främst *förseelser där påföljden är avgift för trafikförseelse*. En trafikförseelse som handläggs med dagsböter och som gärningsmässigt är ringa, kan också i undantagsfall anses till sin karaktär vara ringa.

Ifall samma person på nytt inom ett år sedan varning getts gör sig skyldig till en likadan gärning, leder detta alltid till att körförbud meddelas. Vid prövning av längden på ett körförbud som meddelas under uppföljningstiden på ett år, beaktas gärningarna som ligger till grund för varningen, antalet dagsböter samt den nya gärningen. Längden på körförbudet bestäms utifrån en helhetsprövning som grundar sig på antalet gärningar och deras karaktär. En ny gärning som begåtts under uppföljningstiden leder således inte automatiskt till att man tillämpar en strängare skala för körförbudet.

De förseelser som ligger till grund för en varning tas inte på nytt i beaktande under uppföljningstiden på ett år, även om fyra förseelser, inklusive dessa gärningar, uppnås inom två år.

10 Meddelande av körförbud och utfärdande av varning på grund av äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet

10.1 Allmänt

I 64 § i körkortslagen har för polisen föreskrivits en skyldighet att meddela en körrättsinnehavare körförbud på grund av äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet. Körrättsinnehavaren är en person som har ett gällande körkort eller ett förarexamensintyg som getts för en godkänd prestation i förarexamen. När körförbud meddelas behöver man inte ta i beaktande huruvida personen sedan tidigare av någon annan orsak är belagd med körförbud.

En person som inte har körrätt kan inte meddelas körförbud på grund av äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet. En person är inte körrättsinnehavare i fall hens körrätt har upphört, gått ut, förfallit eller ifall hen aldrig haft körrätt.

Körförbud är den primära påföljden för äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet. En varning kan ges endast utgående från lagstadgade, synnerligen vägande skäl.

10.2 Författningsgrund

Enligt 64 § 2 mom. 3 punkten i körkortslagen ska polisen meddela en körrättsinnehavare körförbud om hen vid förandet av motordrivet fordon konstaterats ha gjort sig skyldig till äventyrande av trafiksäkerheten i enlighet med 23 kap. 1 § i strafflagen och gärningen tyder på allvarlig likgiltighet för trafiksäkerheten.

Då föraren genom manipulering eller med hjälp av ett externt redskap har stört en anordning avsedd för övervakning av sociallagstiftningen på vägtransportområdet, så att anordningen ger felaktig information om förarens kör- och vilotider, anses föraren enligt nämnda bestämmelses 3 moment ha gjort sig skyldig till en gärning nämnd i bestämmelsen 2 moment punkt 3.

I stället för att meddela körförbud kan föraren ges en varning enligt förutsättningarna som nämns i 73 § 3 mom. i körkortslagen.

10.3 Förmedling av uppgifter om ett brottmål

Äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet kan handläggas i ett bötesförfarande, om förutsättningarna för att tillämpa ett bötesförfarande uppfylls. I regel avgörs sådana ärenden av åklagaren och uppgifterna som behövs för ett beslut om körförbud förmedlas till polisen genom ärendehanteringssystemet Acta.

I undantagsfall kan polisen också i ett bötesförfarande avgöra ett ärende gällande äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet. Detta är fallet till exempel när antalet dagsböter per brott för de brott som handläggs genom bötesföreläggande är högst 20 till följd av att straffskalan lindrats på grund av att den för brott misstänkte är under 18-år. I sådana fall får handläggaren av beslut om körförbud ärendet för ny handläggning via ATJ-systemets arbetskö. Polisen som förelagt boten sänder handlingarna till personen som handlägger körrättsbeslutet efter delgivning av bötesföreläggandet.

Ifall domstolen avgör ett ärende som gäller äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet, förmedlas de uppgifter som behövs för handläggning av körförbudsärendet till polisen genom ärendehanteringssystemet Acta.

10.4 Definition av allvarlig likgiltighet

I handboken om påförande av straff i ett bötesförfarande som avses i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (POL-2019-13145, nedan böteshandboken) ges anvisningar om när en gärning visar på allvarlig likgiltighet för trafiksäkerheten (Del I, Allmän del, s. 190-193). I denna anvisning tas upp endast de viktigaste synpunkterna på bedömningen av allvarlig likgiltighet.

En polisman som varit på plats vid gärningstidpunkten kan bäst bedöma om det är fråga om äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet. Om det är fråga om en gärning av denna typ, ska polismannen meddela körrättsinnehavaren temporärt körförbud. Om temporärt körförbud av någon anledning inte meddelas, anmäler polismannen om allvarlig likgiltighet till tillståndsförvaltningen för senare handläggning av körförbudsärendet. Anmälan görs endast när körrättsinnehavaren skulle ha kunnat meddelas temporärt körförbud.

Vad gäller brott som observerats vid automatisk trafikövervakning fastställs det normala antalet dagsböter för gärningen enligt tabellen i böteshandboken. Ett äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet och som observerats vid automatisk trafikövervakning blir anhängigt när det normala antalet dagsböter för gärningen är högre än 20 dagsböter och gällande en ung förare minst 20 dagsböter, såsom senare konstateras.

I ett dylikt fall görs bedömningen av allvarlig likgiltighet av den polisman som meddelar eller utfärdar böter (men inte den som delger, såvida inte den som utfärdat och meddelat är samma person som delgivaren). Polismannen meddelar körrättsinnehavaren temporärt körförbud i samband med handläggning av bötesärende och en summarisk förundersökning, när ärendet som gäller temporärt körförbud har utretts på ett tillbörligt och tillräckligt sätt. Om temporärt körförbud av någon anledning inte meddelas vid handläggningen av bötesärendet, anmäler polismannen om allvarlig likgiltighet till tillståndsförvaltningen för senare handläggning. Anmälan görs endast när körrättsinnehavaren skulle ha kunnat meddelas temporärt körförbud.

I följande tabell klargörs äventyrande av trafiksäkerheten och körförbudsförfarandet i olika situationer:

Äventyrande av trafiksäkerheten och körförbudsförfarande⁴		
Verksamhet på fältet, trafikövervakning och brottsbekämpning	Tillståndsförvaltningen	
Polismannen meddelar temporärt körförbud för äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet för trafiksäkerheten.	1. Polismannen registrerar det temporära körförbudet och körförbudsbrottet i ATJ-systemet. 2. Polismannen förmedlar uppgiften om det temporära körförbudet, körförbudsbrottet samt det beslagtagna körkortet till polisens tillståndsförvaltning.	1. Körförbudsärendet avgörs när ett avgörande som kan tillräknas har skett i brottsärendet. 2. Det temporära körförbudets längd ska beaktas i längden på körförbudet.
Polismannen meddelar inte temporärt körförbud för äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet för trafiksäkerheten.	1. Polismannen registrerar körförbudsbrottet i ATJ-systemet. 2. Polismannen förmedlar uppgiften om körförbudsbrottet och om att inget temporärt körförbud meddelats till polisens tillståndsförvaltning.	1. Tillståndsförvaltningen meddelar inte temporärt körförbud. 2. Körförbudsärendet avgörs när ett avgörande som kan tillräknas har skett i brottsärendet. 3. Underlåtenhet att meddela ett temporärt körförbud ska beaktas i längden på körförbudet.
Polismannen meddelar inte temporärt körförbud, eftersom äventyrandet av trafiksäkerheten inte visat på allvarlig likgiltighet för trafiksäkerheten.	1. Brottet registreras inte i ATJ-systemet och anmäls inte till polisens tillståndsförvaltning. 2. Uppgiften om upprepad förseelse överförs från polisen till Transport- och kommunikationsverket via datasystemens gränssnitt.	1. Inga åtgärder.

⁴ Tabellen gäller även körförbud som meddelas på grundval av brott mot social lagstiftning om vägtransporter.

Allvarlig likgiltighet som observerats vid automatisk trafikövervakning			
Bötesförfarande		Tillståndsförvaltningen	
Polismannen meddelar körrättsinnehavaren temporärt körförbud på grundval av allvarlig likgiltighet som observerats vid automatisk trafikövervakning.	1. Polismannen registrerar det temporära körförbudet och körförbudsbrottet i ATJ-systemet. 2. Polismannen förmedlar uppgiften om det temporära körförbudet, körförbudsbrottet samt det beslagtagna körkortet till polisens tillståndsförvaltning.	1. Körförbudsärendet avgörs när ett avgörande som kan tillräknas har skett i brottsärendet. 2. Det temporära körförbudets längd ska beaktas i längden på körförbudet.	
Polismannen meddelar inte körrättsinnehavaren temporärt körförbud på grundval av allvarlig likgiltighet som observerats vid automatisk trafikövervakning.	1. Polismannen registrerar körförbudsbrottet i ATJ-systemet. 2. Polismannen förmedlar uppgiften om körförbudsbrottet och om att inget temporärt körförbud meddelats till polisens tillståndsförvaltning.	1. Tillståndsförvaltningen meddelar inte temporärt körförbud. 2. Körförbudsärendet avgörs när ett avgörande som kan tillräknas har skett i brottsärendet. 3. Underlåtenhet att meddela ett temporärt körförbud ska beaktas i längden på körförbudet.	
Äventyrandet av trafiksäkerheten, som observerats vid automatisk trafikövervakning, är inte av sådan natur att det visar på allvarlig likgiltighet.	1. Brottet registreras inte i ATJ-systemet och anmäls inte till polisens tillståndsförvaltning. 2. Uppgiften om upprepad förseelse överförs från polisen till Transport- och kommunikationsverket via datasystemens gränssnitt.	1. Inga åtgärder.	

Äventyrandet av trafiksäkerheten och allvarlig likgiltighet för trafiksäkerheten består av två helheter som ska bedömas – en bedömning av rekvisitet för äventyrande av trafiksäkerheten och av allvarlig likgiltighet. För det första kan äventyrande av trafiksäkerheten enligt 23 kap. 1 § i strafflagen omfatta olika gärningar som bryter mot vägtrafiklagen och fordonslagen. Dessutom ska gärningarna vara sådana att de skulle kunna äventyra någon annans säkerhet. Äventyrande av trafiksäkerheten är ett abstrakt faredelikt, i vilket gärningens farlighet är uttryckt med orden skulle kunna. Detta innebär att gärningen vanligen är sådan att den är förknippad med en risk för skada. Till exempel omkörning i en kurva där sikten inte är tillräcklig, är vanligen en sådan gärning som skulle kunna orsaka trafikskador och till och med dödsolyckor.

Äventyrande av trafiksäkerheten är, som namnet antyder, en kriminalisering som skyddar trafiksäkerheten. Detta är en viktig utgångspunkt vid bedömning av om gärningsmannen visat allvarlig likgiltighet. Gärningsmannen visar prov på likgiltighet, om hen inte bryr sig om andra personers och samhällets rättsliga intressen och denna inställning är konsekvent. Likgiltighet kommer även till uttryck i gärningsmannens medvetenhet om begående av brott.

Ett körförbud och ett temporärt körförbud förutsätter en allvarlig likgiltighet. Hur allvarlig likgiltigheten är framgår av gärningsmannens gärning och dess helhetsbedömning. Ju tydligare underlåtenheten att följa trafikreglerna är och ju viktigare trafikregler det är fråga om, desto mer likgiltigt är gärningsmannens beteende. Dessutom ska hänsyn tas till hur likgiltigt gärningsmannen förhåller sig till trafiksäkerheten.

Vid bedömning av allvarlig likgiltighet ska som sista faktum även tas i beaktande ehuru frågan om allvarlig likgiltighet ursprungligen var avsedd för att användas till gärningar som i och för sig är en ytterlighet av äventyranden av trafiksäkerheten, men som ändå inte uppfyller rekvisitet för grovt äventyrande av trafiksäkerheten.

Som en gräns för allvarlig likgiltighet i polisens bötesförfarande anses i allmänhet att det straff som utmäts för äventyrande av trafiksäkerheten begått med en gärning, är över 20 dagsböter.

Vid allvarlig likgiltighet ska hänsyn även tas till antalet brott som begåtts med en gärning. Om gärningsmannen med en och samma gärning (sammanslagning av brott) underlåter att följa minst tre trafikregler eller anvisningar, uppmaningar eller föreskrifter som ges på en trafikstyrningsanordning, visar gärningen i princip en allvarlig likgiltighet för trafiksäkerheten, om:

- gärningarna uppfyller rekvisitet för äventyrande av trafiksäkerheten,
- gärningarna är allvarliga i sitt slag,
- försummelsen av trafikreglerna är uppenbar och
- äventyrandet av trafiksäkerheten är riktat mot de viktigaste trafikreglerna.

Antalet dagsböter på över 20 för äventyrande av trafiksäkerheten, som är ett mått på allvarlig likgiltighet, tillämpas vid gärningar för vilka straffskalan inte har lindrats på grund av gärningsmannens ålder. Detta ska tas i beaktande i synnerhet då det gäller brottsförövare under 18 år, eftersom lindringen av straffet eller lindringen av straffskalan inte innebär att gränsen för allvarlig likgiltighet skulle förutsätta över 20 dagsböter även då det gäller personer under 18 år. I fråga om unga förare (körrättsinnehavare i åldern 15–17 år, körrättsinnehavare som enligt dispens fått ett B-kort vid 17 års ålder samt körrättsinnehavare som vid 18 års ålder fått ett B-kort) kan 20 dagsböter anses som gräns för äventyrande av trafiksäkerheten och allvarlig likgiltighet. Detta antal dagsböter är en gräns i vilken ingen lindring av straff eller straffskala ännu gjorts på grundval av gärningsmannens unga ålder.

I böteshandboken behandlas även brott mot social lagstiftning om vägtransporter och allvarlig likgiltighet (Del I, Allmän del, s.193-195). Brott mot social lagstiftning om vägtransporter, i vilket en färdskrivare manipuleras eller störs med en annan anordning, så att färdskrivaren visar felaktig information, anses kategoriskt som en gärning som visar på allvarlig likgiltighet hos gärningsmannen. Av denna orsak kan körrättsinnehavaren meddelas körförbud och temporärt körförbud.

Störning av en anordning avsedd för övervakning av iakttagande av social lagstiftning om vägtransporter genom hantering eller användning av externa hjälpmedel ska vara av sådan natur att anordningen visar felaktig

information om förarens kör- och vilotider. Till följd av störningen visar anordningen felaktig information eller ingen information alls, vilket förvränger datan i anordningen om kör- och vilotider. Som en störande hantering som avses i lagen kan anses till exempel sådan manipulering av färdskrivaren som gör att anordningen visar felaktig information. Användning av ett externt hjälpmedel innebär att färdskrivaren manipuleras på olika tekniska sätt. I fokus av allvarlig likgiltighet finns vanligen gärningar i vilka föraren har handlat uppsåtligt och i syfte att störa färdskrivarens funktion, och få färdskrivaren att visa felaktig information.

10.5 Körförbudets längd

Enligt 66 § 3 mom. i körkortslagen är längden på ett körförbud som meddelas på grund av äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet minst en månad och högst sex månader. I 66 § 4 mom. i körkortslagen föreskrivs att man vid bestämmande av körförbudets längd ska hänsyn tas till de konsekvenser körförbudet får för förarens försörjning och nödvändiga behov av att röra sig i trafiken.

Ett körförbud kan anses påverka personens försörjning till exempel när hans arbetsuppgifter kräver körkort. I det fall att hen inte har körkort kan arbetsgivaren inte sysselsätta hen, vilket innebär att hen inte har någon utkomst så länge körförbudet gäller. Ett körförbud kan likaså anses påverka personens utkomst om hen exempelvis inte kan nå sin arbetsplats med allmänna kommunikationsmedel eller resan dit inte heller på annat sätt kan ordnas utan oskäliga svårigheter och personen på grund av detta vore tvungen att till exempel förkorta sin arbetstid. I princip kan det inte förutsättas att en person ska ta sig till sitt arbete med taxi.

Som nödvändiga behov av att röra sig i trafiken betraktas till exempel sådana långa resor för att uträtta ärenden som beror på levnadsförhållandena, då det inte finns offentliga kommunikationsmedel eller annan ersättande trafik. Inte heller i sådana fall kan det i princip förutsättas att taxi används. Till exempel att en person bor i ett glesbygdsområde, långt från bastjänster som dagligen behövs, till exempel butiker, uppfyller förutsättningarna för nödvändiga behov av att röra sig i trafiken ifall tjänsterna inte kan nås med offentliga kommunikationsmedel. Ett körförbud kan likaså anses påverka en persons nödvändiga behov av att röra sig i trafiken, om personen till exempel på grund av långa avstånd och avsaknad av ersättande trafik inte kan transportera sina barn till dagvård till följd av att hen mist sin körkort. Familjemedlemmarnas behov av att röra sig i trafiken beaktas i de fall då en familjemedlem behöver regelbunden sjukvård eller rehabilitering eller av annan härmed jämförbar orsak är beroende av transporter utförda av en person inom familjen vilken meddelats körförbud.

I situationer när en förare upprepade gånger visar likgiltighet gällande bestämmelserna ska dock inte ett återopande av konsekvenserna av ett körförbud förkorta körförbudets längd. Ett exempel på denna situation är när en körortsinnehavare gör sig skyldig till äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet. Inte heller i situationer då transporter är

av yrkesmässig karaktär ger det en förare rätt att begå ett större antal förseelser än andra förare.

I 66 § 5 mom. i körkortslagen föreskrivs att när längden på körförbudet bestäms ska som avdrag beaktas den tid som föraren på grund av den gärning som orsakade körförbudet saknat körrätt. Alternativt ska det anses att körförbudet har avtjänats i sin helhet på grund av längden på ett temporärt körförbud. Längden på det temporära körförbudet som ska beaktas som avdrag ska framgå av beslutet.

Körförbudets längd bestäms utgående från antalet dagsböter som utfärdats för en gärning/gärningar vilka uppfyller rekvisitet för äventyrande av trafiksäkerheten. Dagsböter som utfärdats för exempelvis gärningar som betraktats som trafikförseelser eller fordonsförseelser påverkar således inte körförbudets längd. Vid beräkningen av körförbudets längd i överhastighetsärenden ska endast antalet dagsböter utfärdade för äventyrande av trafiksäkerheten beaktas. Således påverkas inte körförbudets längd i nämnda situationer av dagsböter utfärdade för trafikförseelser eller fordonsförseelser. Utgångsläget är att fortkörningen har handlagts med normala dagsböter ifall det inte framgår att glidning tillämpats. Ifall glidning har tillämpats bestäms körförbudets längd utgående från utfärdade nedsatta/höjda antalet dagsböter.

I den vänstra kolumnen i följande tabell anges längden på ett normalt körförbud, i den mittersta förutsättningarna och i den högra minimi- och maximilängden för ett körförbud, d.v.s. glidningsgränserna. Längden på ett körförbud ska alltid motiveras. Den lagstadgade minimilängden på ett körförbud får aldrig underskridas, och maximilängden får inte överskridas.

Konsekvenserna av ett körförbud för utkomsten och nödvändiga behov av att röra sig i trafiken beaktas i tabellen inom ramen för de fastställda glidningsgränserna. Om ett körförbud med beaktande av de ovan nämnda omständigheterna för en person och trots utnyttjande av glidningen blir oskäligt, kan varning tillämpas när förutsättningarna som nämns i avsnitt 10.6 uppfylls.

Inom ramen för glidningsgränserna beaktas också antalet dagsböter som påförts för gärningen, samt gärningens karaktär. Om exempelvis den påföljd som utdömts för en gärning är vid den övre gränsen i tabellfältet kan man använda glidningen uppåt och på motsvarande sätt vice versa.

Körförbudets normala längd	Förutsättningar	Glidning
6 veckor	under 24 dagsböter	1 mån–8 veckor
8 veckor	24–28 dagsböter	6–12 veckor
12 veckor	över 28 dagsböter	10 veckor–6 månader

10.6 Tillämpning av varning

Enligt 73 § 3 mom. i körkortslagen kan polisen för ett brott som avses i 64 § 2 mom. 3 punkten ge en körrättsinnehavare enligt 1 mom. i denna paragraf en varning i stället för att meddela körförbud om det finns särskilt vägande skäl för detta. Grunderna för att ge en varning i stället för att meddela körförbud ska alltid antecknas i beslutet, inklusive motiveringar. Principen för att ge en varning är att de i 73 § 1 mom. i körkortslagen avsedda förutsättningarna, både de personliga och de som anknyter till gärningen, uppfylls. Med personliga förutsättningar avses att körrätten för körrättsinnehavaren ska var nödvändig med tanke på utkomsten och behovet att röra sig i trafiken för att en varning ska kunna ges.

Vid en bedömning av körrättens nödvändighet för personens utkomst, ska nödvändigheten av förarens körrätt för att kunna utföra sina egentliga arbetsuppgifter eller ta sig till sin arbetsplats tas i beaktande. Körrättsbehovet ska ha fast anknytning till nödvändigheten av körrätt varje dag i arbetsuppgifter eller för resor till arbetsplatsen. Endast ett sporadiskt behov av körrätt i arbetet utgör ingen grund för att ge en varning. I bedömningen av nödvändigheten att röra sig i trafiken förutsätts ett särskilt behov. Endast besvärligheter med att ordna transporter utgör ingen grund för att ge en varning.

Körrättsinnehavaren ska lägga fram en tillförlitlig redogörelse för orsakerna till att körrätt är nödvändig för hen med tanke på utkomsten och nödvändigheten att röra sig i trafiken. I allmänhet kan inte enbart partens egen utsaga anses vara en tillräcklig redogörelse, utan till sin redogörelse ska hen foga exempelvis arbetsgivarens intyg, inklusive kontaktuppgifter, eller intyg över att hen själv eller någon av hens närstående är i behov av sjukvård vars tillhandahållande kräver att parten har körrätt. När det är fråga om att transportera en närstående ska körrättsinnehavaren på ett tillförlitligt sätt påvisa att hen är den enda som kan transportera den närstående. Vid åberopande av nödvändighet att röra sig i trafiken ska körrättsinnehavaren också kunna påvisa att offentliga kommunikationsmedel inte rimligen kan användas.

På basis av de inlämnade redogörelserna ska polisen kunna reda ut och försäkra sig om att den aktuella situationen föreligger. På detta sätt kan polisen efter behov försäkra sig om att innehållet i redogörelsen är riktig genom att kontakta den part som skrivit redogörelsen eller reda ut huruvida det stämmer att inga offentliga kommunikationsmedel finns. Parten ska också reserveras en möjlighet att lägga fram ytterligare bevis, om de bevis som redan getts inte anses vara tillförlitlig eller tillräcklig.

Vid en prövning av huruvida förutsättningarna för att ge en varning uppfylls, då det gäller förvärvande av utkomst eller nödvändigheten att röra sig i trafiken, bör hänsyn tas till att endast svårigheter att ordna saker inte i sig innebär att körrätten är nödvändig. Ordandet ska på grund av avsaknaden av körrätt i det närmaste inte vara möjligt.

Också de i 73 § 1 mom. avsedda förutsättningarna som anknyter till gärningen ska uppfyllas för att en varning ska kunna ges. Gärningen får inte heller visa på likgiltighet gällande vägtrafikbestämmelserna och inte heller

likgiltighet mot de straff eller påföljder som tidigare utfärdats till föraren. Det är alltid fråga om en helhetsbedömning.

Då det gäller äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet kan en varning ges endast om det finns särskilt vägande skäl för detta. Begreppet särskilt vägande skäl har preciserats i förarbetena till lagen (RP 212/2010 rp, s. 73–74). Behovet av att behålla körrätten kan grunda sig på exempelvis en funktionshindrad persons behov av att röra sig i trafiken eller bli transporterad, eller besök för regelbunden sjukdomsbehandling såsom dialysbehandling om ingen annan transport rimligen kan ordnas. Enbart det att behovet av kör rätt grundar sig på yrkesutövning eller yrkesmässig transport av funktionshindrade personer utgör inte en grund för att tillämpa varning. Tillämpningen av varning påverkas också av bedömningen av hur farlig gärningen är. Varning kan inte tillämpas om man genom en gärning äventyrat andra väganvändares säkerhet. Vid en bedömning av äventyrande av säkerhet ska hänsyn tas till exempelvis vägtypen, körförhållandena, trafikvolymen och huruvida andra passagerare transporterats.

Med tanke på den ovan nämnda helheten är tröskeln för att ge en varning för allvarlig likgiltighet mycket hög och betydligt högre än då det gäller en varning som ges för upprepade trafikförseelser eller förande av fordon utan behörighet.

10.7 Förseelse efter varning

Om kör rättsinnehavaren inom två år efter en varning gör sig skyldig till ett brott som avses i 64 § 2 mom. 3 punkten i körkortslagen, ska hen meddelas körförbud (73 § 3 mom. i körkortslagen). Den nya gärningen ligger till grund för förbudet, men den tidigare gärningen kan beaktas vid prövning av körförbudets längd.

11 Meddelande av körförbud och utfärdande av varning på grund av förande av fordon utan behörighet

11.1 Allmänt

I 64 § i körkortslagen har för polisen föreskrivits en skyldighet att meddela en kör rättsinnehavare körförbud, om hen konstaterats ha gjort sig skyldig till förande av fordon utan behörighet. Kör rättsinnehavaren är en person som har ett gällande körkort eller ett förarexamensintyg som getts för en godkänd prestation i förarexamen. När körförbud meddelas behöver man inte ta i beaktande huruvida personen sedan tidigare av någon annan orsak är belagd med körförbud.

En person kan på grund av förande av fordon utan behörighet inte meddelas körförbud om personen inte innehar kör rätt. En person är inte kör rättsinnehavare ifall kör rätten har upphört, gått ut, förfallit eller att hen aldrig haft kör rätt.

Körförbud är den primära påföljden för förande av fordon utan behörighet. En varning kan ges endast enligt grunder som särskilt nämns i lagen.

11.2 Författningsgrund

Enligt 64 § 2 mom. 4 punkten i körkortslagen ska polisen meddela en körrättsinnehavare körförbud hen konstaterats ha gjort sig skyldig till förande av fordon utan behörighet som avses i 23 kap. 10 § i strafflagen. I stället för att meddelas körförbud kan föraren ges en varning enligt förutsättningarna som nämns i 73 § i körkortslagen.

11.3 Förmedling av uppgifter om ett brottmål

Förande av fordon utan behörighet kan handläggas i ett bötesförfarande, om förutsättningarna för att tillämpa ett bötesförfarande uppfylls. Ifall ett brottmål avgörs av åklagaren genom bötesförfarande sänds uppgifterna som behövs för ett beslut om körförbud till polisen genom ärendehanteringssystemet Acta.

Ifall polisen avgör ett fall med förande av fordon utan behörighet i ett bötesförfarande, ser körrättshandläggaren det nya ärendet i ATJ-systemets arbetskö, där det väntar på att handläggas genom ett körförbuds-förfarande. Polisen som förelagt boten sänder handlingarna vidare till personen som handlägger körrättsbeslutet omedelbart efter delgivning av bötesföreläggandet.

Uppgifterna som behövs för ett beslut om körförbud förmedlas genom ärendehanteringssystemet Acta direkt till polisen om ett brottmål som gäller förande av fordon utan behörighet avgörs i en domstol.

11.4 Körförbudets längd

Enligt 66 § 3 mom. i körkortslagen är längden på ett körförbud som meddelas på grund av förande av fordon utan behörighet minst en månad och högst sex månader. I 66 § 4 mom. i körkortslagen föreskrivs att man vid bestämningen av körförbudets längd ska ta hänsyn till konsekvenserna av körförbudet för förarens försörjning och nödvändiga behov av att röra sig i trafiken.

Ett körförbud kan anses påverka personens försörjning till exempel när hens arbetsuppgifter kräver körrätt. I det fall att hen inte har körrätt kan arbetsgivaren inte sysselsätta hen, vilket innebär att hen inte har någon utkomst så länge körförbudet gäller. Ett körförbud kan likaså anses påverka personens utkomst om hen exempelvis inte kan nå sin arbetsplats med allmänna kommunikationsmedel eller resan dit inte heller på annat sätt kan ordnas utan oskäliga svårigheter och personen på grund av detta vore tvungen att till exempel förkorta sin arbetstid. I princip kan det inte förutsättas att en person ska ta sig till sitt arbete med taxi.

Som nödvändiga behov av att röra sig i trafiken anses till exempel långa resor för att uträtta ärenden som beror på levnadsförhållandena ifall då det inte finns några offentliga kommunikationsmedel eller annan ersättande trafik. Inte heller i detta fall kan det i princip förutsättas att taxi används. Till exempel att en person bor inom ett glesbygdsområde, långt från bastjänster som dagligen behövs, till exempel butiker, uppfyller förutsättningarna för nödvändiga behov av att röra sig i trafiken ifall tjänsterna inte kan nås med offentliga kommunikationsmedel. Ett körförbud kan likaså anses påverka en persons nödvändiga behov av att röra sig i trafiken ifall personen till exempel på grund av långa avstånd och avsaknad av ersättande trafik inte kan transportera sina barn till dagvård till följd av att hen mist sin kör rätt. Familjemedlemmarnas behov av att röra sig i trafiken beaktas ifall att en familjemedlem behöver regelbunden sjukvård eller rehabilitering eller på annat sätt vid transporter är beroende av personen som meddelats körförbud.

Då det gäller situationer där en förare upprepade gånger visar likgiltighet gällande bestämmelser ska dock inte ett återopande av konsekvenserna av ett körförbud förkorta körförbudets längd. Ett exempel på denna situation är när en kör rättsinnehavare gör sig skyldig till förande av fordon utan behörighet.

I 66 § 5 mom. i körkortslagen föreskrivs att när längden på körförbudet bestäms ska som avdrag beaktas den tid som föraren på grund av den gärning som orsakade körförbudet saknat kör rätt. Alternativt ska det anses att körförbudet har avtjänats i sin helhet på grund av längden på ett temporärt körförbud. Längden på det temporära körförbudet som ska beaktas som avdrag ska framgå av beslutet.

I den vänstra kolumnen i följande tabell anges längden på ett normalt körförbud, i den mittersta förutsättningarna för denna och i den högra minimi- och maximilängden på ett körförbud, d.v.s glidningsgränserna. Längden på ett körförbud ska alltid motiveras i beslutet. Den lagstadgade minimilängden på ett körförbud får aldrig underskridas, och maximilängden får inte överskridas.

Konsekvenserna av ett körförbud för utkomsten och nödvändiga behov av att röra sig i trafiken beaktas i tabellen inom ramen för de fastställda glidningsgränserna. Ifall ett körförbud med beaktande av ovan nämnda omständigheter och trots utnyttjande av glidningen blir oskälig för en person, kan varning tillämpas ifall förutsättningarna som nämns i avsnitt 11.5 uppfylls.

Inom ramen för glidningsgränserna beaktas också beloppet av böterna som påförts för gärningen och gärningens karaktär. Om exempelvis påföljden som utdömts för en gärning är vid den övre i gränsen i tabellfältet, kan man efter behov använda glidningen uppåt och på motsvarande sätt vice versa.

Körförbudets normala längd	Förutsättningar	Glidning
6 veckor	under 21 dagsböter	1 månad–9 veckor
9 veckor	21–29 dagsböter	7 veckor–3 månader
3 månader	30–33 dagsböter	2 månader–4 månader
4 månader	34–37 dagsböter	3 månader–5 månader
5 månader	38–41 dagsböter	4 månader–6 månader
6 månader	över 41 dagsböter	5 månader–6 månader

11.5 Tillämpning av varning

Enligt 73 § 1 och 2 mom. i körkortslagen kan polisen i stället för att meddela körförbud ge en varning om körrätt är nödvändig på grund av körrättsinnehavarens försörjning och behov av att röra sig i trafiken. För att ge en varning krävs det dessutom att gärningen som handläggs inte ska anses vara ett tecken på likgiltighet för bestämmelserna om vägtrafik eller påvisar likgiltighet mot de påföljder som han eller hon har dömts till eller meddelats på grund av brott mot dem. Grunderna för att ge en varning i stället för att meddela körförbud ska alltid antecknas i beslutet, inklusive motiveringar.

När man bedömer körrättens nödvändighet för utkomsten, ska nödvändigheten av förarens körrätt för att utföra sina egentliga arbetsuppgifter eller för att ta sig till arbetsplatsen beaktas. Körrättsbehovet ska ha fast anknytning till nödvändigheten av körrätt varje dag i arbetsuppgifter eller för resor till arbetsplatsen. Endast ett sporadiskt behov av körkort i arbetet utgör ingen grund för att ge en varning. I bedömningen av nödvändigheten att röra sig i trafiken förutsätts ett särskilt behov av att röra sig i trafiken. Endast besvärligheter med att ordna transporter utgör ingen grund för att tillämpa varning.

Körrättsinnehavaren ska lägga fram en tillförlitlig redogörelse för orsakerna till att körrätt är nödvändig för hen med tanke på utkomsten eller för att röra sig i trafiken. I allmänhet kan inte enbart partens egen utsaga anses vara en tillräcklig redogörelse, utan till sin redogörelse ska hen foga exempelvis arbetsgivarens intyg, inklusive kontaktuppgifter, eller intyg över att hen själv eller någon av hens närstående är i behov av sjukvård vars tillhandahållande kräver att parten har körrätt. När det är fråga om att transportera en närstående ska körrättsinnehavaren på ett tillförlitligt sätt påvisa att hen är den enda som kan transportera den närstående. Vid åberopande av nödvändighet att röra sig i trafiken ska körrättsinnehavaren också kunna påvisa att offentliga kommunikationsmedel inte rimligen kan användas.

På basis av de inlämnade redogörelserna ska polisen kunna reda ut och försäkra sig om att den aktuella situationen föreligger. På detta sätt kan polisen efter behov försäkra sig om att redogörelsen är äkta genom att

kontakta den part som skrivit redogörelsen eller reda ut huruvida det stämmer att inga offentliga kommunikationsmedel finns. Parten ska också reserveras en möjlighet att lägga fram ytterligare bevis, om den bevisning som redan getts inte anses vara tillförlitlig eller tillräcklig.

Vid en prövning av huruvida förutsättningarna för att ge en varning uppfylls då det gäller förvärvande av utkomst eller nödvändigheten att röra sig i trafiken bör hänsyn tas till att endast problem med att ordna något inte leder till att körrätten är nödvändig, utan ordnandet ska på grund av avsaknaden av körrätt i det närmaste vara omöjligt.

Gärningen får inte heller visa på likgiltighet gällande vägtrafikbestämmelserna och inte heller likgiltighet mot de straff eller påföljder som utfärdats till föraren. Vid en bedömning av detta är det centrala bland annat hur medveten gärningen varit ur förarens perspektiv. Till exempel framförande av fordon under den tid körförbudet gäller eller framförande av fordon för vilket föraren klart inte har tillräcklig körrätt tyder i princip alltid på likgiltighet gällande vägtrafikbestämmelserna eller de föreskrivna påföljderna för brott mot dessa.

11.6 Förseelse efter varning

Den som inom ett år efter att ha fått varning gör sig skyldig till en enda gärning som räknas till upprepade trafikförseelser, förande av fordon utan behörighet eller rattfylleri utomlands ska meddelas körförbud (73 § 2 mom. i körkortslagen). Då det gäller upprepade trafikförseelser kräver detta dock inte att de i 65 § i körkortslagen föreskrivna förutsättningarna gällande antalet förseelser uppfylls.

Den som gjort sig skyldig till gärningen kan dock på basis av förseelsens ringa karaktär ges en varning i stället för att meddelas körförbud. Ringa förseelser omfattar närmast förseelser för vilka straffet är en ordningsbot. En trafikförseelse som i behandlingen straffats med dagsböter och gärningsmässigt är ringa kan också i undantagsfall betraktas som en ringa förseelse.

Om samma person på nytt gör sig skyldig till en likadan gärning inom ett år efter att varning getts, leder detta alltid till att körförbud meddelas. Vid prövning av längden på ett körförbud som meddelas under uppföljningstiden på ett år beaktas gärningen som ligger till grund för varningen, antalet påförda dagsböter samt den nya gärningen. Körförbudets längd bestäms utifrån en helhetsbedömning som görs på basis av de ovan nämnda omständigheterna. En ny gärning som begåtts under uppföljningstiden leder således inte automatiskt till att man tillämpar en strängare skala för körförbudet.

12 Rattfylleri utomlands

12.1 Allmänt

I 64 § i körkortslagen har för polisen föreskrivits en skyldighet att meddela en körrättsinnehavare körförbud, om innehavaren i utlandet dömts för rattfylleri vid framförande av ett motordrivet fordon eller i utlandet gjort sig skyldig till denna typ av gärning. Körrättsinnehavaren är en person som har ett gällande körkort eller ett förarexamensintyg som getts för en godkänd prestation i förarexamen. När körförbud meddelas har det ingen betydelse huruvida en person redan då förutsättningarna för att meddela ett körförbud uppfylls har ett körförbud på grund av någon annan orsak.

En person kan på grund av rattfylleri i utlandet inte meddelas körförbud, om personen inte innehar körrätt. En person är inte körrättsinnehavare i det fall att hens körrätt har upphört, gått ut, förfallit eller att hen aldrig ens haft körrätt.

Förutsättningen för att meddela körförbud är inte att gärningen vore straffrättsligt straffbar i Finland. Körförbud är den primära påföljden för rattfylleri i utlandet. En varning kan ges endast enligt grunder som särskilt nämns i lagen.

12.2 Författningsgrund

Enligt 64 § 2 mom. 5 punkten i körkortslagen ska polisen meddela en körrättsinnehavare körförbud, om han eller hon i utlandet har dömts för rattfylleri med motordrivet fordon eller där har gjort sig skyldig till en sådan gärning. I stället för att meddela körförbud kan föraren ges en varning enligt förutsättningarna som nämns i 73 § i körkortslagen.

12.3 Förmedling av uppgifter om ett brottmål

Uppgifter om rattfylleri i utlandet sänds i regel inte till något som helst datasystem. Myndigheterna i en annan stat kan anmäla dessa sporadiskt.

12.4 Körförbudets längd

Enligt 66 § 3 mom. i körkortslagen är längden på ett körförbud som meddelas på grund av rattfylleri i utlandet minst en månad och högst sex månader. I 66 § 4 mom. i körkortslagen föreskrivs att man vid bestämningen av körförbudets längd ska ta hänsyn till konsekvenserna av körförbudet för förarens försörjning och nödvändiga behov av att röra sig i trafiken. Längden på ett körförbud ska alltid motiveras i beslutet. Den lagstadgade minimilängden på ett körförbud får aldrig underskridas.

Ett körförbud kan anses påverka personens försörjning till exempel när hens arbetsuppgifter kräver körrätt, och i det fall att hen inte har körrätt kan arbetsgivaren inte sysselsätta hen, vilket i sin tur innebär att hen inte har någon utkomst så länge körförbudet gäller. Ett körförbud kan likaså anses påverka personens utkomst, om hen exempelvis inte kan nå sin arbetsplats

med allmänna kommunikationsmedel eller resan dit inte heller på annat sätt kan ordnas utan oskäligen svårigheter, och personen på grund av detta vore tvungen att till exempel förkorta sin arbetstid. I princip kan det inte förutsättas att en person ska ta sig till arbetet med taxi.

Som nödvändiga behov av att röra sig i trafiken betraktas till exempel sådana långa resor för att uträtta ärenden som beror på levnadsförhållandena, om det inte finns några offentliga kommunikationsmedel eller annan ersättande trafik. Inte heller i detta fall kan det i princip förutsättas att taxi används. Till exempel att en person bor i ett glesbygdsområde, långt från bastjänster som dagligen behövs, till exempel butiker, uppfyller förutsättningarna för nödvändiga behov av att röra sig i trafiken ifall tjänsterna inte kan nås med offentliga kommunikationsmedel. Ett körförbud kan likaså anses påverka en persons nödvändiga behov av att röra sig i trafiken om personen till exempel på grund av långa avstånd och avsaknad av ersättande trafik inte kan transportera sina barn till dagvård till följd av att hen mist sin kör rätt. Familjemedlemmarnas behov av att röra sig i trafiken beaktas i det fall att en familjemedlem behöver regelbunden sjukvård eller rehabilitering eller på annat sätt då det gäller transporter är beroende av personen som meddelats körförbud.

Då det gäller situationer där en förare upprepade gånger visar likgiltighet gällande bestämmelser ska dock inte ett åberopande av konsekvenserna av ett körförbud förkorta körförbudets längd.

I 66 § 5 mom. i körkortslagen föreskrivs att när längden på körförbudet bestäms ska som avdrag beaktas den tid som föraren på grund av den gärning som orsakade körförbudet saknat kör rätt. Alternativt ska det anses att körförbudet har avtjänats i sin helhet på grund av längden på ett temporärt körförbud. Längden på det temporära körförbudet som ska beaktas som avdrag ska framgå av beslutet.

Om ett körförbud med beaktande av de ovan nämnda omständigheterna för en person blir oskäligt, kan varning tillämpas när förutsättningarna som nämns i avsnitt 12.5 uppfylls.

12.5 Tillämpning av varning

Enligt 73 § 1 och 2 mom. i körkortslagen kan polisen i stället för att meddela körförbud ge en varning om kör rätt är nödvändig på grund av körrättsinnehavarens försörjning och behov av att röra sig i trafiken. För att ge en varning krävs det dessutom att gärningen som handläggs inte ska anses vara ett tecken på likgiltighet för bestämmelserna om vägtrafik eller påvisar likgiltighet mot de påföljder som han eller hon har dömts till eller meddelats på grund av brott mot dem. Grunderna för att ge en varning i stället för att meddela körförbud ska alltid antecknas i beslutet, inklusive motiveringar.

När man bedömer körrättens nödvändighet för utkomsten, ska nödvändigheten av förarens kör rätt för att utföra sina egentliga arbetsuppgifter eller för att ta sig till arbetsplatsen beaktas. Körrättsbehovet

ska ha fast anknytning till nödvändigheten av körrätt varje dag i arbetsuppgifter eller för resor till arbetsplatsen. Endast ett sporadiskt behov av körkort i arbetet utgör ingen grund för att ge en varning. I bedömningen av nödvändigheten att röra sig i trafiken förutsätts ett särskilt behov av att röra sig i trafiken. Endast besvärligheter med att ordna transporter utgör ingen grund för att tillämpa varning.

Körrättsinnehavaren ska lägga fram en tillförlitlig redogörelse för orsakerna till att körrätt är nödvändig för hen med tanke på utkomsten eller för att röra sig i trafiken. I allmänhet kan inte enbart partens egen utsaga anses vara en tillräcklig redogörelse, utan till sin redogörelse ska hen foga exempelvis arbetsgivarens intyg, inklusive kontaktuppgifter, eller intyg över att hen själv eller någon av hens närstående är i behov av sjukvård vars tillhandahållande kräver att parten har körrätt. När det är fråga om att transportera en närstående ska körrättsinnehavaren på ett tillförlitligt sätt påvisa att hen är den enda som kan transportera den närstående. Vid åberopande av nödvändighet att röra sig i trafiken ska körrättsinnehavaren också kunna påvisa att offentliga kommunikationsmedel inte rimligen kan användas.

På basis av de inlämnade redogörelserna ska polisen kunna reda ut och försäkra sig om att den aktuella situationen föreligger. På detta sätt kan polisen efter behov försäkra sig om att redogörelsen är äkta genom att kontakta den part som skrivit redogörelsen eller reda ut huruvida det stämmer att inga offentliga kommunikationsmedel finns. Parten ska också reserveras en möjlighet att lägga fram ytterligare bevisning, om den bevisning som redan getts inte anses vara tillförlitlig eller tillräcklig.

Vid en prövning av huruvida förutsättningarna för att ge en varning uppfylls då det gäller förvärvande av utkomst eller nödvändigheten att röra sig i trafiken bör hänsyn tas till att endast problem med att ordna något inte leder till att körrätten är nödvändig, utan ordnandet ska på grund av avsaknaden av körrätt i det närmaste vara omöjligt.

Gärningen får inte heller visa på likgiltighet gällande vägtrafikbestämmelserna och inte heller likgiltighet mot de straff eller påföljder som utfärdats till föraren.

12.6 Förseelse efter varning

Den som inom ett år efter att ha fått varning gör sig skyldig till en enda gärning som räknas till upprepade trafikförseelser, förande av fordon utan behörighet eller rattfylleri utomlands ska meddelas körförbud (73 § 2 mom. i körkortslagen). Då det gäller upprepade trafikförseelser kräver detta dock inte att de i 65 § i körkortslagen föreskrivna förutsättningarna gällande antalet förseelser uppfylls.

Den som gjort sig skyldig till gärningen kan dock på basis av förseelsens ringa karaktär ges en varning i stället för att meddelas körförbud. Ringa förseelser omfattar närmast förseelser för vilka straffet är en ordningsbot. En trafikförseelse som i behandlingen straffats med dagsböter och

gärningsmässigt är ringa kan också i undantagsfall betraktas som en ringa förseelse.

Om samma person på nytt gör sig skyldig till en likadan gärning inom ett år efter att varning getts, leder detta alltid till att körförbud meddelas. Vid prövning av längden på ett körförbud som meddelas under uppföljningstiden på ett år beaktas gärningen som ligger till grund för varningen, antalet påförda dagsböter samt den nya gärningen. Körförbudets längd bestäms utifrån en helhetsbedömning som görs på basis av de ovan nämnda omständigheterna.

13 Meddelande av körförbud och temporärt körförbud på grund av rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten och brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen

13.1 Författningsgrund

Enligt 64 § 1 mom. i körkortslagen ska polisen meddela föraren av ett motordrivet fordon körförbud om föraren konstaterats ha gjort sig skyldig till grovt äventyrande av trafiksäkerheten enligt 23 kap. 2 §, rattfylleri enligt 23 kap. 3 § eller grovt rattfylleri enligt 23 kap. 4 § i strafflagen eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen enligt 44 kap. 13 § i strafflagen. För de ovan nämnda gärningarna meddelas också en förare som inte innehar körkort körförbud. Det bör dock observeras att en förare som inte innehar körkort inte kan meddelas temporärt körförbud för gärningen, utan endast ett tidsbestämt körförbud.

Körförbud behöver inte meddelas om föraren av ett motordrivet fordon inte döms till straff för något av de ovan nämnda brotten. Dessutom kan polisen enligt de förutsättningar som föreskrivs i 67 § 1 mom. i körkortslagen meddela ett villkorligt körförbud i stället för ett ovillkorligt körförbud.

13.2 Att hålla ett temporärt körförbud i kraft eller *upphörande av det*

I 72 § 1 mom. i körkortslagen föreskrivs att ett temporärt körförbud som meddelats för alkoholrattfylleri, grovt rattfylleri samt brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen fortsätter att gälla fram till att polisen i detta ärende fattar ett beslut om ett tidsbestämt körförbud, villkorligt körförbud, eller i fråga om alkoholrattfylleri eller grovt alkoholrattfylleri beslutar om övervakad körkort.

Polisen ska utan dröjsmål fatta ett beslut om huruvida ett temporärt körförbud ska hållas i kraft om det temporära körförbudet har meddelats på grund av rattfylleri eller grovt äventyrande av trafiksäkerheten till följd av användning av narkotika, alkohol eller annat berusningsmedel. Ett temporärt körförbud ska hållas i kraft fram till att man i ärendet fattat ett beslut om att meddela ett tidsbestämt körförbud eller ett villkorligt körförbud, om det är sannolikt att föraren gjort sig skyldig till den ovan nämnda gärningen.

I 72 § 2 mom. i körkortslagen föreskrivs att om det på grundval av förundersökningen är uppenbart att villkorligt körförbud kommer att

meddelas, får polisen redan innan beslutet om körförbud fattas bestämma att det temporära körförbudet ska upphöra eller om de föreskrivna förutsättningarna är uppfyllda, besluta om alkoholövervakad körrätt.

Polisen kan också annars på motiverad begäran bestämma att det temporära körförbudet ska upphöra om det med beaktande av längden på handläggningen av brottmålet, hur allvarligt det misstänkta brottet är, konsekvenserna för partens förvärvande av utkomst och behov av att röra sig i trafiken eller övriga omständigheter finns vägande skäl för detta och ett till körförbudet anknutet brottmål är anhängigt vid domstol (72 § 3 mom. körkortslagen). *Efter beslut i brottsärende fattas beslut om körförbud där man beaktar längden på det temporära körförbudet så som körkortslagen 66 § 5 mom. förutsätter.*

Ett beslut om att hålla ett temporärt körförbud i kraft fattas med iakttagande av beslutsförfarandet som avses i förvaltningslagen. Parten ska således höras innan ett beslut fattas. Beslutet delges som en normal delgivning och till beslutet ska en anvisning om begäran om omprövning fogas. Beslutet ska registreras i Transport- och kommunikationsverkets ATJ-system. *Även upphörande av temporärt körförbud avgörs genom förvaltningsförfarande. Ett förvaltningsbeslut fattas om upphörande av temporärt körförbud där man bifogar anvisningar om begäran av omprövning. Beslutet ska registreras i Transport- och kommunikationsverkets ATJ-system.*

13.3 Förmedling av uppgifter om ett brottmål

En åklagare kan avgöra ett fall med rattfylleri i ett bötesförfarande om förutsättningarna för ett bötesförfarande uppfylls. I sådana fall förmedlas uppgifterna som behövs för ett beslut om körförbud genom ärendehanteringssystemet Acta till polisen. Ett rattfyllerifall avgörs i domstol om det inte handläggs i ett bötesförfarande.

En domstol avgör alltid ett fall av grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten och brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen. Uppgifterna som behövs för ett beslut om körförbud förmedlas till polisen genom ärendehanteringssystemet Acta.

13.4 Körförbudets längd

I 66 § 1 mom. i körkortslagen föreskrivs att den som gjort sig skyldig till rattfylleri eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen ska meddelas körförbud i minst en månad och den som gjort sig skyldig till grovt äventyrande av trafiksäkerheten och grovt rattfylleri körförbud i minst tre månader. Vid återfall ska körförbudet vara

1) minst sex månader, om föraren under fem år gjort sig skyldig till

a) rattfylleri eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen två gånger,

b) rattfylleri och brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen, eller

c) rattfylleri eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen och dessutom grovt rattfylleri eller grovt äventyrande av trafiksäkerheten,

2) minst ett år, om föraren under fem år två gånger gjort sig skyldig till en gärning som uppfyller rekvisitet för grovt rattfylleri eller grovt äventyrande av trafiksäkerheten.

Exempel 1. I högsta domstolens prejudikat HD 2010:29 behandlas ett fall där en person som hade gjort sig skyldig till rattfylleri under de föregående fem åren två gånger gjort sig skyldig till grovt rattfylleri. Den föreskrivna minimitiden om ett år skulle inte tillämpas när körförbud meddelades för det aktuella rattfyllerifallet till följd av att det för minimitiden krävs att personen gör sig skyldig till brott som inkluderar en grov gärning.

Det som är avgörande vid en bedömning av huruvida en gärning ska betraktas som återfall är om gärningarna kan betraktas som separata brott. Det som har betydelse är bland annat gärningarnas tidsmässiga dimension och huruvida det är fråga om enhetlig verksamhet eller klart separata gärningar. Enligt rättspraxisen behöver gärningsmannen inte ha blivit dömd för ett tidigare brott för att följande brott ska kunna anses vara ett återfall. Det räcker att en myndighetspart på något sätt har ingripit i ett tidigare brott eller att gärningsmannen lyckats undvika att bli gripen för detta.

Exempel 2. Högsta domstolens prejudikat HD 2006:101 handlar om ett fall där A vid två tillfällen med cirka fyra timmars mellanrum hade gjort sig skyldig till grovt äventyrande av trafiksäkerheten. Gärningarna var samtidigt föremål för behandling vid domstol. I högsta domstolen ansågs den senare gärningen vara ett återfall, trots att A inte hade dömts före den andra gärningen eller ens anhållits för den första gärningen. Körförbudet skulle således meddelas för minst ett år.

Exempel 3. Högsta domstolens prejudikat HD 2007:98 gällde ett fall där A under en tid av fem år två gånger hade gjort sig skyldig till grovt rattfylleri. Med hänsyn till tidpunkterna då brotten begåtts hade det varit möjligt att behandla brotten samtidigt i domstolen, men åtalen behandlades och körförbud meddelades i separata rättegångar. Det körförbud som bestämdes för det senare brottet kunde inte ens i detta fall vara kortare än den föreskrivna tiden på ett år.

Den i körkortslagen fastställda minimitiden för ett körförbud kan inte underskridas i någon som helst situation. Enligt 66 § 2 mom. i körkortslagen är maximitiden för ett körförbud fem år. I ett beslut om körförbud ska den sista dagen då ett körförbud är i kraft antecknas. Längden på ett körförbud som bevisligen delges kan fastställas i exempelvis månader räknat från datum för delfående av beslutet. Längden på ett körförbud ska alltid motiveras i beslutet.

I 66 § 4 mom. i körkortslagen föreskrivs att man vid bestämningen av körförbudets längd ska ta hänsyn till konsekvenserna av åtgärden för förarens försörjning och nödvändiga behov av att röra sig i trafiken.

Ett körförbud kan anses påverka personens försörjning till exempel när hens arbetsuppgifter kräver körkort. I det fall att hen inte har körkort kan arbetsgivaren inte sysselsätta hen, vilket innebär att hen inte har någon utkomst så länge körförbudet gäller. Ett körförbud kan likaså anses påverka personens utkomst om hen exempelvis inte kan nå sin arbetsplats med allmänna kommunikationsmedel eller resan dit inte heller på annat sätt kan ordnas utan oskäligen svårigheter och personen på grund av detta vore tvungen att till exempel förkorta sin arbetstid. I princip kan det inte förutsättas att en person ska ta sig till sitt arbete med taxi.

Som nödvändiga behov av att röra sig i trafiken anses till exempel långa resor för att uträtta ärenden som beror på levnadsförhållandena ifall då det inte finns några offentliga kommunikationsmedel eller annan ersättande trafik. Inte heller i detta fall kan det i princip förutsättas att taxi används. Till exempel att en person bor i ett glesbygdsområde, långt från bastjänster som dagligen behövs, till exempel butiker, uppfyller förutsättningarna för nödvändiga behov av att röra sig i trafiken ifall tjänsterna inte kan nås med offentliga kommunikationsmedel. Ett körförbud kan likaså anses påverka en persons nödvändiga behov av att röra sig i trafiken ifall personen till exempel på grund av långa avstånd och avsaknad av ersättande trafik inte kan transportera sina barn till dagvård till följd av att hen mist sin körkort. Familjemedlemmarnas behov av att röra sig i trafiken beaktas ifall att en familjemedlem behöver regelbunden sjukvård eller rehabilitering eller på annat sätt vid transporter är beroende av personen som meddelats körförbud.

Då det gäller situationer där en förare upprepade gånger visar likgiltighet gällande bestämmelser ska dock inte ett återopande av konsekvenserna av ett körförbud förkorta körförbudets längd. Inte heller om transporter är av yrkesmässig karaktär ger det en förare rätt att begå ett större antal förseelser än andra förare.

I 66 § 5 mom. i körkortslagen föreskrivs att när längden på körförbudet bestäms ska som avdrag beaktas den tid som föraren på grund av den gärning som orsakade körförbudet saknat körkort. Alternativt ska det anses att körförbudet har avtjänats i sin helhet på grund av längden på ett temporärt körförbud. Längden på det temporära körförbudet som ska beaktas som avdrag ska framgå av beslutet. En person kan på grund av en gärning inte meddelas körförbud om personen inte innehar körkort. I detta fall räknas körförbudets längd från beslutet om körförbud.

13.4.1 Rattfylleri och grovt rattfylleri

13.4.1.1 Alkohol

Då det gäller alkoholrattfylleri och grovt alkoholrattfylleri bestäms körförbudets längd i princip på basis av förarens utandningsprov eller alkoholhalt i blodet. I det fall att ett körförbudsbrott ingår i en dom där även andra än körförbudsbrott tillräknats och där man för dessa utmätt ett gemensamt straff bör man observera att körförbudets längd bestäms endast utifrån körförbudsbrottet. Också i detta används i princip

utandningsresultatet eller alkoholhalten i blodet som grund för körförbudet som meddelas för alkoholrattfylleri.

Inom ramen för glidningsgränserna som nämns i följande tabeller kan man ta hänsyn till omständigheter som anknyter till gärningen i sin helhet. Vid meddelande av körförbudets längd kan man utöver utandningsresultatet eller alkoholhalten i blodet också beakta bland annat fordonstyp som framförts (till exempel moped vs. lastbil), vägavsnitt (till exempel huvudväg vs. sidoväg vs. gårdsområde), körsträckan, de övriga passagerarna i fordonet och övriga trafikanter, övrig trafikvolym, tidpunkten då brottet begicks (veckodag och tid på dygnet) samt körsätt (eventuella körfel).

I tabellen som används för fastställande av körförbudets längd finns ett särskilt avsnitt för s.k. återfallsförövare. Då det gäller återfallsförövare bör man i körförbudets längd också beakta huruvida personen tidigare gjort sig skyldig till körförbudsbrott (gärningarnas art och antal, tidsmässig frekvens). Med återfallsförövare avses en förare som på det sätt som beskrivs i 66 § 1 mom. i körkortslagen under de senaste fem åren gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen. Ifall mer än ett återfallsbrott har begåtts under de fem föregående åren, ska tiderna som anges ovan gällande den övre gränsen för glidningen i skalan för körförbudet i princip tillämpas och efter behov ända upp till maximitiden på fem år. Alla dessa återfallsgärningar leder till att körförbudet förlängs med i princip två månader.

Vid fastställande av körförbudets längd beaktas dessutom i körkortslagens nämnda konsekvenser som åtgärden ger upphov till för personen i fråga gällande dennes utkomst och behov att röra sig i trafiken. Konsekvenserna av ett körförbud för utkomsten och nödvändiga behov av att röra sig i trafiken beaktas enligt tabellen i denna anvisning inom ramen för de fastställda glidningsgränserna. Den lagstadgade minimilängden på ett körförbud får aldrig underskridas.

Den normala längden på ett körförbud som meddelas en förstagångsförövare och återfallsförövare på grund av alkoholrattfylleri:

Alkoholhalt i blodet (promille)	Alkohol per liter utandningsluft (mg/l)	Körförbudets normala längd förstagångsförövare (min. 1 mån)	Glidning förstagångsförövare	Körförbudets normala längd återfallsförövare (min. 6 mån)	Glidning återfallsförövare
0,50–0,59	0,22–0,26	2 mån	1 mån–3 mån	7 mån	6 mån–8 mån
0,60–0,69	0,27–0,30	2 mån 2 v	1 mån 2 v–3 mån 2 v	7 mån 2 v	6 mån 2 v–8 mån 2 v
0,70–0,79	0,31–0,35	3 mån	2 mån–4 mån	8 mån	7 mån–9 mån
0,80–0,89	0,36–0,39	3 mån 2 v	2 mån 2 v–4 mån 2 v	8 mån 2 v	7 mån 2 v–9 mån 2 v
0,90–0,99	0,40–0,43	4 mån	3 mån–5 mån	9 mån	8 mån–10 mån
1,00–1,09	0,44–0,48	5 mån	4 mån–6 mån	9 mån 2 v	8 mån 2 v–10 mån 2 v
1,10–	0,49–	6 mån	5 mån–5 år	10 mån	9 mån–5 år

En förstagångsförövare är en förare som under de föregående 5 åren inte har gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen.

En återfallsförövare är en förare som under de föregående 5 åren har gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen.

Den normala längden på ett körförbud som meddelas en förstagångsförövare och återfallsförövare på grund av grovt alkoholrattfylleri:

Alkoholhalt i blodet (promille)	Alkohol per liter utandning sluft (mg/l)	Körförbudets normala längd förstagångsförövare (min. 3 mån)	Glidning förstagångsförövare	Körförbudets normala längd återfallsförövare A (min. 6 mån)	Glidning återfallsförövare A	Körförbudets normala längd återfallsförövare B (min. 1 år)	Glidning återfallsförövare B
1,20–1,49	0,53–0,65	7 mån	3 mån–8 mån	11 mån	6 mån–1 år	1 år 2 mån	1 år–1 år 4 mån
1,50–1,99	0,66–0,87	8 mån	6 mån–10 mån	1 år	11 mån–1 år 1 mån	1 år 4 mån	1 år 2 mån–1 år 6 mån
2,00–2,49	0,88–1,09	10 mån	8 mån–1 år	1 år 1 mån	1 år–1 år 3 mån	1 år 6 mån	1 år 4 mån–1 år 8 mån
2,50–2,99	1,10–1,31	1 år	10 mån–1 år 2 mån	1 år 3 mån	1 år 1 mån–1 år 5 mån	1 år 8 mån	1 år 6 mån–1 år 10 mån
3,00–	1,32–	1 år 2 mån	1 år–5 år	1 år 5 mån	1 år 3 mån–5 år	1 år 10 mån	1 år 8 mån–5 år

En förstagångsförövare är en förare som under de föregående 5 åren inte har gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen.

Återfallsförövaren A är en förare som under de föregående 5 åren har gjort sig skyldig till rattfylleri eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen.

Återfallsförövaren B är en förare som under de föregående 5 åren har gjort sig skyldig till grovt rattfylleri eller grovt äventyrande av trafiksäkerheten.

13.4.1.2 Narkotika, alkohol och annat berusningsmedel eller annat berusningsmedel

Vid meddelande av körförbud för rattfylleri eller grovt rattfylleri på grund av användning av en kombination av narkotika, alkohol och berusningsmedel eller endast något annat berusningsmedel bestäms körförbudets längd på basen av straffpåföljden som utmätts för gärningen. När en straffpåföljd utmätts enbart för det aktuella körförbudsbrottet beaktas vid bestämning av körförbudets längd för gärningen endast den ifrågavarande påföljden.

I det fall att ett körförbudsbrott ingår i en dom där även andra än körförbudsbrott tillräknats och där man för dessa utmätt ett gemensamt straff

bör man observera att körförbudets längd fastställs endast utifrån körförbudsbrottet. I fråga om rattfylleri som beror på användning av en kombination av narkotika, alkohol och något annat berusningsmedel eller enbart något annat berusningsmedel blir gärningen och omständigheterna kring den grunden för meddelande av körförbud. I detta fall beaktas kvaliteten och halten av den narkotiska substansen eller det andra berusningsmedlet. I princip skulle användning av ren cannabis eller ett enskilt läkemedel leda till ett lindrigare körförbud om omständigheterna eller förhållandena inte förutsätter något annat. Då det gäller tunga narkotika (till exempel heroin, kokain, ecstasy) samt högre halter, ska ett längre körförbud meddelas. Ett längre körförbud ska också meddelas för blandmissbruk av flera substanser (alkohol, narkotika, läkemedel) än för användning av enbart cannabis eller ett enskilt läkemedel på det sätt som beskrivs ovan. Det centrala i bedömningen av körförbudets längd är dessutom hur de använda substanserna påverkar förarens funktionsförmåga samt den fara som gärningen orsakat andra väganvändare eller sannolikheten för orsakande av fara.

I de ovan nämnda fallen där ett gemensamt straff meddelats också för andra gärningar än körförbudsbrott ska dessutom alla de förhållanden som anknyter till gärningen i sin helhet beaktas i längden på körförbudet. De förhållanden som ska beaktas omfattar bland annat fordonstyp som framförts (till exempel moped vs. lastbil), vägvägsnittet, (till exempel huvudväg vs. sidoväg vs. gårdsområde), körsträckan, de övriga passagerarna i fordonet och övriga trafikanter, övrig trafikvolym, tidpunkten då brottet begicks (veckodag och tid på dygnet) samt körsätt (eventuella körfel). Ett typiskt fall är då ett fordon framförts på en allmän väg med sedvanlig trafikvolym och stoppats i samband med trafikövervakning, till exempel i övervakning av rattfylleri. Om gärningsomständigheterna avviker från det typfallet ska körförbudet förlängas eller på motsvarande sätt förkortas. Till exempel förarens flykt när polisen stoppar ett fordon ska beaktas genom att fastställa ett längre körförbud. Längden på ett körförbud ska alltid motiveras i beslutet. Inga avvikanden får under några som helst omständigheter göras från de lagstadgade maximi- och minimilängderna för körförbud.

I tabellen som används för fastställande av körförbudets längd finns ett särskilt avsnitt för s.k. återfallsförövare. Då det gäller återfallsförövare bör man i körförbudets längd också beakta huruvida personen tidigare gjort sig skyldig till brott (gärningarnas art och antal, tidsmässig frekvens). Med återfallsförövare avses en förare som på det sätt som beskrivs i 66 § 1 mom. i körkortslagen under de senaste fem åren gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen. Ifall mer än ett återfallsbrott har begåtts under de fem föregående åren, ska tiderna som anges ovan gällande den övre gränsen för glidningen i skalan för körförbudet i princip tillämpas och efter behov ända upp till maximitiden på fem år. Alla dessa återfallsgärningar leder till att körförbudet förlängs med i princip två månader.

Vid fastställande av körförbudets längd beaktas dessutom i körkortslagens nämnda konsekvenser som åtgärden ger upphov till för personen i fråga gällande dennes utkomst och behov att röra sig i trafiken. Konsekvenserna

av ett körförbud för utkomsten och nödvändiga behov av att röra sig i trafiken beaktas enligt tabellen i denna anvisning inom ramen för de fastställda glidningsgränserna. Den lagstadgade minimilängden på ett körförbud får aldrig underskridas. Ifall ett körförbud med beaktande av de ovan nämnda omständigheterna och trots utnyttjande av glidningen blir oskäligt för en person, kan körförbudet meddelas som villkorligt när förutsättningarna som nämns i avsnitt 13.5 uppfylls.

Tabell över körförbudets normala längd för en förstagångsförövare och återfallsförövare för rattfylleri på grund av användning av narkotika, alkohol och något annat berusningsmedel eller något annat berusningsmedel:

Straffpåföljd	Körförbudets normala längd förstagångsförövare (min. 1 mån)	Glidning förstagångsförövare	Körförbudets normala längd återfallsförövare (min. 6 mån)	Glidning återfallsförövare
under 40 dagsböter	2 mån	1 mån–3 mån	7 mån	6 mån–8 mån
40–49 dagsböter	2 mån 2 v	1 mån 2 v–3 mån 2 v	7 mån 2 v	6 mån 2 v–8 mån 2 v
50–59 dagsböter	3 mån	2 mån–4 mån	8 mån	7 mån–9 mån
60–69 dagsböter	4 mån	3 mån–5 mån	8 mån 2 v	7 mån 2 v–9 mån 2 v
över 69 dagsböter	5 mån	4 mån–6 mån	9 mån	8 mån–10 mån
fängelse	6 mån	5 mån–5 år	10 mån	9 mån–5 år

En förstagångsförövare är en förare som under de föregående 5 åren inte har gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen.

En återfallsförövare är en förare som under de föregående 5 åren har gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen.

Tabell över körförbudets normala längd för en förstagångsförövare och återfallsförövare för grovt rattfylleri på grund av användning av narkotika, alkohol och något annat berusningsmedel eller något annat berusningsmedel:

Straffpåföljd fängelse (+ böter som tilläggsstraff)	Körförbudets normala längd förstagångsförövare (min. 3 mån)	Glidning förstagångsförövare	Körförbudets normala längd återfallsförövare A (min. 6 mån)	Glidning återfallsförövare A	Körförbudets normala längd återfallsförövare B (min. 1 år)	Glidning återfallsförövare B
under 45 dgr eller endast dagsböter	7 mån	3 mån–8 mån	11 mån	6 mån–1 år	1 år 2 mån	1 år–1 år 4 mån
45–59 dgr	8 mån	6 mån–10 mån	1 år	11 mån–1 år 1 mån	1 år 4 mån	1 år 2 mån–1 år 6 mån
60–79 dgr	10 mån	8 mån–1 år	1 år 1 mån	1 år–1 år 3 mån	1 år 6 mån	1 år 4 mån–1 år 8 mån
80 dgr–4 mån	1 år	10 mån–1 år 2 mån	1 år 3 mån	1 år 1 mån–1 år 5 mån	1 år 8 mån	1 år 6 mån–1 år 10 mån
över 4 mån	1 år 2 mån	1 år–5 år	1 år 5 mån	1 år 3 mån–5 år	1 år 10 mån	1 år 8 mån–5 år

En förstagångsförövare är en förare som under de föregående 5 åren inte har gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen.

Återfallsförövaren A är en förare som under de föregående 5 åren har gjort sig skyldig till rattfylleri eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen.

Återfallsförövaren B är en förare som under de föregående 5 åren har gjort sig skyldig till grovt rattfylleri eller grovt äventyrande av trafiksäkerheten.

13.4.2 Grovt äventyrande av trafiksäkerheten

Vid meddelande av körförbud för grovt äventyrande av trafiksäkerheten är utgångspunkten för fastställande av körförbudets längd den straffpåföljd som utmätts för gärningen. När en straffpåföljd utmätts enbart för det aktuella körförbudsbrottet beaktas endast den ifrågavarande påföljden vid fastställandet av körförbudets längd för gärningen.

I det fall att ett körförbudsbrott ingår i en dom där även andra än körförbudsbrott tillräknats och där man för dessa utmätt ett gemensamt straff bör man observera att körförbudets längd bestäms endast utifrån

körförbudsbrottet. I fråga om grovt äventyrande av trafiksäkerheten blir då gärningen och omständigheterna kring denna grunden för meddelande av körförbud. I körförbudets längd beaktas då bland annat hastighet och fartbegränsning inom området, fordonstyp som framförs (till exempel moped vs. lastbil), vägavsnitt, (till exempel tätort vs. huvudväg vs. sidoväg), körsträckan, övrig trafikvolym, körning i korsningsområde, eventuella andra passagerare i fordonet och övriga trafikanter samt eventuell fara som orsakats dessa, vägförhållanden, tidpunkt då brottet begicks (veckodag och tid på dygnet) samt körsätt (eventuella körfel). Det vanliga är att ett fordon stoppats i samband med trafikövervakning vid framförande av fordonet på en allmän väg med sedvanlig trafikvolym.

Om gärningsomständigheterna avviker från typfallet ska körförbudet förlängas eller på motsvarande sätt förkortas. Till exempel förarens flykt när polisen stoppar ett fordon ska beaktas genom att fastställa ett längre körförbud. Längden på ett körförbud ska alltid motiveras i beslutet. Inga avvikanden får under några som helst omständigheter göras från de lagstadgade maximi- och minimilängderna för körförbud.

I tabellen som används för fastställande av körförbudets längd finns ett särskilt avsnitt för s.k. återfallsförövare. Då det gäller återfallsförövare bör man i körförbudets längd också beakta huruvida personen tidigare gjort sig skyldig till brott (gärningarnas art och antal, tidsmässig frekvens). Med återfallsförövare avses en förare som på det sätt som beskrivs i 66 § 1 mom. i körkortslagen under de senaste fem åren gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen. Ifall mer än ett återfallsbrott har begåtts under de fem föregående åren ska tiderna som anges ovan gällande den övre gränsen för glidningen i skalan för körförbudet i princip tillämpas och efter behov ända upp till maximitiden på fem år. Alla dessa återfallsgärningar leder till att körförbudet förlängs med i princip två månader.

Vid fastställande av körförbudets längd beaktas dessutom i körkortslagens nämnda konsekvenser som åtgärden ger upphov till för personen i fråga gällande dennes utkomst och behov att röra sig i trafiken. Konsekvenserna av ett körförbud för utkomsten och nödvändiga behov av att röra sig i trafiken beaktas enligt tabellen i denna anvisning inom ramen för de fastställda glidningsgränserna. Den lagstadgade minimilängden på ett körförbud får aldrig underskridas. Ifall ett körförbud med beaktande av de ovan nämnda omständigheterna och trots utnyttjande av glidningen blir oskäligt för en person, kan körförbudet meddelas som villkorligt när förutsättningarna som nämns i avsnitt 13.5 uppfylls.

Tabell över körförbudets normala längd på grund av grovt äventyrande av trafiksäkerheten för förstagångsförövare och återfallsförövare:

Straffpåföljd	Körförbudets normala längd förstagångsförövare (min. 3 mån)	Glidning förstagångsförövare	Körförbudets normala längd återfallsförövare A (min. 6 mån)	Glidning återfallsförövare A	Körförbudets normala längd återfallsförövare B (min. 1 år)	Glidning återfallsförövare B
under 50 dagsböter	4 mån	3 mån–5 mån	7 mån	6 mån–9 mån	1 år 1 mån	1 år–1 år 3 mån
50–59 dagsböter	5 mån	4 mån–6 mån	9 mån	7 mån–11 mån	1 år 3 mån	1 år 1 mån–1 år 5 mån
60–69 dagsböter	6 mån	5 mån–7 mån	11 mån	9 mån–1 år 1 mån	1 år 5 mån	1 år 3 mån–1 år 7 mån
över 69 dagsböter	7 mån	6 mån–8 mån	1 år 1 mån	11 mån–1 år 3 mån	1 år 7 mån	1 år 5 mån–1 år 9 mån
fängelse	8 mån	7 mån–5 år	1 år 3 mån	1 år 1 mån–5 år	1 år 9 mån	1 år 7 mån–5 år

En förstagångsförövare är en förare som under de föregående 5 åren inte har gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen.

Återfallsförövaren A är en förare som under de föregående 5 åren har gjort sig skyldig till rattfylleri eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen.

Återfallsförövaren B är en förare som under de föregående 5 åren har gjort sig skyldig till grovt rattfylleri eller grovt äventyrande av trafiksäkerheten.

13.4.3 Brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen

Vid meddelande av körförbud för brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen är utgångspunkten för fastställande av körförbudets längd den straffpåföljd som utmätts för gärningen. När en straffpåföljd utmätts enbart för det aktuella körförbudsbrottet beaktas endast den ifrågavarande påföljden vid fastställandet av körförbudets längd för gärningen.

I det fall att ett körförbudsbrott ingår i en dom där även andra än körförbudsbrott tillräknats och där man för dessa utmätt ett gemensamt straff bör man observera att körförbudets längd bestäms endast utifrån körförbudsbrottet. I fråga om brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen blir då gärningen och omständigheterna kring denna grunden för meddelande av körförbud.

Den nedre gränsen för körförbudet är sex månader för en förare som under de föregående fem åren gjort sig skyldig till rattfylleri, brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen, grovt rattfylleri eller grovt äventyrande av trafiksäkerheten. Då det gäller återfallsförövare bör man i körförbudets längd också beakta huruvida personen tidigare gjort sig skyldig till körförbudsbrott (gärningarnas karaktär och antal, tidsmässig frekvens).

Vid bestämning av körförbudets längd kan man i tillämpliga delar använda tabellen över rattfylleri på grund av narkotika. Ifall mer än ett återfallsbrott har begåtts under de fem föregående åren ska tiderna som anges ovan om den övre gränsen för glidningen vara utgångspunkten för tillämpande av körförbudskalan, efter behov ända upp till maximitiden på fem år. Alla dessa återfallsgärningar leder till att körförbudet förlängs med i princip två månader.

Vid fastställande av körförbudets längd beaktas dessutom i körkortslagens nämnda konsekvenser som åtgärden ger upphov till för personen i fråga gällande dennes utkomst och behov att röra sig i trafiken. Den lagstadgade minimilängden på ett körförbud får aldrig underskridas. Ifall ett körförbud med beaktande av de ovan nämnda omständigheterna och trots utnyttjande av glidningen blir oskäligt för en person, kan körförbudet meddelas som villkorligt när förutsättningarna som nämns i avsnitt 13.5 uppfylls.

13.5 Villkorligt körförbud

I 67 § 1 mom. i körkortslagen föreskrivs att om inte allmänintresset kräver något annat, kan polisen meddela ett villkorligt körförbud för rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten och brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen om körrätt är nödvändig på grund av personens yrke eller av andra särskilt vägande skäl och gärningen inte har riskerat någons säkerhet. På körförbudets längd tillämpas bestämmelserna i 66 §.

Om en person som gjort sig skyldig till rattfylleri (lindrigt eller grovt) meddelas villkorligt körförbud, ska det i fordonet finnas ett alkoholås under den tid det villkorliga körförbudet och den anknytande provotiden är i kraft (67 § 2 mom. i körkortslagen). Anvisningar om alkoholåsövervakad körrätt finns i kapitel 14.

I 67 § 3 mom. i körkortslagen föreskrivs att om körförbudet är villkorligt, ska polisen också bestämma en provotid som är minst ett och högst tre år. Provotiden börjar när beslutet om villkorligt körförbud meddelas och upphör den dag som anges i beslutet om körförbud. I praktiken kan provotiden ändå börja först då parten har fått del av beslutet, eftersom parten måste veta om hen är på provotid, ifall ett villkorligt körförbud ska verkställas på grund av ett brott som begåtts under provotiden.

För rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten och brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen under den tid som ett körförbud eller ett temporärt körförbud är i kraft eller under

prövotiden kan ett körförbud inte meddelas som villkorligt (67 § 4 mom. i körkortslagen).

Vid prövning av huruvida ett villkorligt körförbud kan meddelas ska beaktande tas till att alla förutsättningar som föreskrivs i 67 § 1 mom. uppfylls. Ett villkorligt körförbud kan således inte meddelas exempelvis i en situation där körrätt på grund av yrket är nödvändig för en person, men gärningen har äventyrat andra personers säkerhet till exempel i en kollision.

Förutsättningen för att en gärning inte ska ha äventyrat någon annans säkerhet utesluter i och för sig inte någon gärningstyp som sådan automatiskt från tillämpningsområdet, utan en bedömning av huruvida förutsättningen uppfylls ska göras från fall till fall på basis av de omständigheter som anknyter till gärningen och som framgår av avgörandet i ett brottmål. Utgångspunkten är att en bedömning ska göras av huruvida konkret fara har förelegat. Villkorligt körförbud kan inte tillämpas ifall en gärning orsakat konkret fara för andra väganvändare eller passagerarna i fordonet (HD 2004:14). Enbart en abstrakt fara kan även bli ett hinder för att tillämpa villkorligt körförbud ifall det på basis av omständigheterna kring gärningarna hade funnits en avsevärd risk för allvarlig fara. Totalt sett är en bedömning av faran som en gärning orsakat mycket central vid en prövning av huruvida ett villkorligt körförbud kan meddelas.

I det ovan nämnda prejudikatet från högsta domstolen (HD 2004:14) handlade det om A som på en livligt trafikerad stamväg kört i en hastighet som var dubbelt högre än den tillåtna på en sträcka om flera kilometer och kört om andra bilar. Högsta domstolen ansåg att en så hög hastighet i dessa förhållanden hade äventyrat andra människors säkerhet på ett sådant sätt att körförbud inte kunde meddelas som villkorligt.

När man bedömer körrättens nödvändighet för utkomsten, ska nödvändigheten av förarens körrätt för att utföra sina egentliga arbetsuppgifter eller för att ta sig till arbetsplatsen beaktas. Endast besvärligheter då det gäller att utföra arbetet är inte en grund för ett villkorligt körförbud, utan avsaknaden av körrätt ska i princip utgöra ett fullständigt hinder för att utföra arbetet. Ett körförbud kan på grund av yrket inte meddelas som villkorligt om det finns möjligheter att under den tid som körförbudet gäller ordna ersättande arbetsuppgifter för personen. För att körrätt ska kunna anses vara nödvändig för arbetsresorna förutsätts det att parten inte kan ta sig till arbetet med offentliga kommunikationsmedel eller några andra ersättande fortskaffningsmedel. Utgångsläget är att det inte kan förutsättas att en person ska ta sig till sitt arbete med taxi.

Som särskilt vägande skäl kan betraktas exempelvis daglig omvårdnad av en sjuk nära anhörig person och skötsel av dennas ärenden i det fall att avstånden och trafikförbindelserna är sådana, att avsaknad av körrätt gör det mycket mer problematiskt att utföra denna uppgift (KouHO 2009:7). Härvidlag är det ytterligare en förutsättning att den aktuella personen är den enda som kan transportera den nära anhöriga och sköta dennas ärenden. Också personens egen sjukdom som kräver fortlöpande regelbunden behandling kunde enligt samma förutsättningar vara ett likadant särskilt

vägande skäl som uppfyller förutsättningarna för att meddela ett villkorligt körförbud.

Vid en bedömning av huruvida ett villkorligt körförbud kan meddelas på basis av redogörelser som sänts av den berörda personen ska uppmärksamhet fästas vid hur tillförlitliga redogörelserna är. I allmänhet kan inte enbart partens egen utsaga betraktas som en adekvat redogörelse för exempelvis nödvändigheten av körrätt i yrket, utan hen ska till sin redogörelse bifoga till exempel arbetsgivarens intyg, inklusive kontaktuppgifter. Också vid en bedömning av särskilt vägande skäl, till exempel en nära anhörigs behov av vård, ska i princip ett utlåtande från en officiell utomstående part stå till förfogande.

På basen av de inlämnade redogörelserna ska polisen kunna reda ut och försäkra sig om att den aktuella situationen föreligger. På detta sätt kan polisen efter behov försäkra sig om att redogörelsen är äkta genom att kontakta den part som skrivit redogörelsen eller reda ut huruvida det stämmer att inga offentliga kommunikationsmedel finns. Parten ska också reserveras en möjlighet att lägga fram ytterligare bevis ifall den bevisning som redan getts inte anses vara tillförlitlig eller tillräcklig.

Vid en bedömning av det allmänna intresset ska hänsyn tas till bland annat förarens tidigare körförbudsbrott. Det allmänna intresset ska i princip anses förutsätta att ett körförbud meddelas som ovillkorligt om en person tidigare gjort sig skyldig till allvarliga körförbudsbrott (RHO 2005:4). I bedömningen av det allmänna intresset ska alltid en helhetsbedömning göras och i denna ska beaktande tas till bland annat det nya brottets och de tidigare körförbudsbrottens allvarlighet samt antalet och tiden som förflutit mellan gärningarna. I fråga om det allmänna intresset behövs det dessutom också en bedömning av hur grovt ett enskilt brott är. Då det gäller en grov gärning kan det anses vara i enlighet med det allmänna intresset att körförbudspåföljden för detta är ett villkorligt körförbud. Det allmänna intresset förutsätter också att likvärdigheten uppfylls.

I fråga om återfallsförövare krävs det särskilt vägande skäl för att meddela ett körförbud som villkorligt. Exempelvis nödvändigheten av körrätt med tanke på personens yrke kan inte i sig betraktas som ett sådant skäl (HD 2005:132).

13.5.1 Ett villkorligt körförbuds längd

Vid meddelande av körförbud grundar sig processen på ett fastställande av körförbudets längd på basis av ett tillräknat brott och det straff som utmätts för detta. Utgångsläget är att körförbudets längd vid alkoholrattfylleri och grovt rattfylleri fastställs på basen av förarens utandningsprov eller alkoholhalt i blodet. När körförbudets längd har fastställts görs en bedömning av huruvida det aktuella körförbudet ska meddelas som villkorligt eller om de ovan nämnda förutsättningarna för att meddela ett villkorligt körförbud uppfylls.

När ovan nämnda förutsättningar uppfylls och ett körförbud meddelas som villkorligt ska vid fastställande av dess längd således iakttas exakt samma

förutsättningar som i allmänhet vid bestämning av längden på ett körförbud. I fråga om längd och grunder handlar det sålunda om ett likadant körförbud som ett körförbud som meddelas som ovillkorligt.

Om ett körförbud meddelas som villkorligt, ska det i anknytning till detta också meddelas en prøvotid vars längd är minst ett och högst tre år.

13.5.2 Fastställande av prøvotidens längd

Om ett körförbud meddelas som villkorligt, ska det i anknytning till detta också meddelas en prøvotid vars längd är minst ett och högst tre år. Prøvotiden börjar när beslutet om villkorligt körförbud meddelas och upphör den dag som anges i beslutet om körförbud. (67 § 3 mom. i körkortslagen). I praktiken kan prøvotiden ändå börja först då parten har fått del av beslutet, eftersom parten måste veta om hen är på prøvotid, ifall ett villkorligt körförbud ska verkställas på grund av ett brott som begåtts under prøvotiden.

Utgångspunkten är att prøvotidens längd ska fastställas i proportion till körförbudets längd. Som rättesnöre kan vara, att prøvotiden alltid är ett år längre än längden på körförbudet som meddelats, dock så att den lagstadgade maximilängden på tre år för prøvotiden inte överskrids.

Exempel:

Körförbudets längd 1 mån – Prøvotidens längd 1 år 1 mån

Körförbudets längd 8 mån – Prøvotidens längd 1 år 8 mån

Körförbudets längd 1 år – Prøvotidens längd 2 år

Körförbudets längd 1 år 5 mån – Prøvotidens längd 2 år 5 mån

Körförbudets längd 2 år – Prøvotidens längd 3 år

Körförbudets längd över 2 år – Prøvotidens längd 3 år

Om ett temporärt körförbud har varit i kraft för föraren under en exceptionellt lång tid innan körrättsärendet avgörs eller hen har haft en alkoholövervakad körrätt, kan prøvotiden förkortas. Den lagstadgade minimilängden på prøvotiden får dock aldrig underskridas. Villkorligt körförbud kan i regel inte meddelas återfallsförövare, men om detta enligt särskilda grunder görs, kan det också beaktas i prøvotidens längd så att den i det närmaste bestäms till maximilängden.

13.5.3 Verkställighet av villkorligt körförbud

I 68 § 1 mom. i körkortslagen föreskrivs att polisen ska bestämma att ett villkorligt körförbud ska verkställas om det konstateras att den som fått körförbud under prøvotiden har gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen.

Ett beslut om verkställighet kan inte fattas innan ett fällande avgörande meddelats i ett brottmål. Som grund för att verkställa ett villkorligt körförbud räcker det således inte att ärendet har anhängiggjorts i en förundersökning. Det fällande avgörandet behöver dock inte ha vunnit laga kraft innan ärendet

handläggas, utan det kan handläggas genast efter att ett fällande avgörande har meddelats. Det är också möjligt att avstå från att besluta att ett villkorligt körförbud ska verkställas om föraren inte döms till straff för den ovan nämnda gärningen.

När det bestäms att ett villkorligt körförbud ska verkställas blir den sista giltighetsdagen för körförbudet den sista giltighetsdagen för det körförbud som längst varit i kraft. Ett beslut om verkställighet av ett villkorligt körförbud verkställs trots besvär som anförts gällande beslutet eller grunden för detta.

I 68 § 2 mom. i körkortslagen föreskrivs att i beslutet om verkställighet av villkorligt körförbud ska anges vilka omständigheter som beslutet om verkställighet av det villkorliga körförbudet grundar sig på. Vid hörande av personen och förordnade om att ett villkorligt körförbud ska verkställas görs inte längre någon utredning eller prövning gällande själva körförbudet och dess längd, utan verkställighet av detta i sin helhet förordnas enligt den längd som det villkorliga körförbudet ursprungligen meddelats, om förutsättningarna uppfylls. Om ett körförbud som meddelats som villkorligt inte har beslutats att verkställas inom ett år räknat från utgången av prövotiden har det förfallit och ärendet kan inte längre handläggas.

Ett skriftligt beslut ska alltid med iakttagande av beslutsförfarandet i förvaltningslagen upprättas om verkställighet av ett villkorligt körförbud.

14 Alkolåsövervakad körrätt

14.1 Allmänt

Enligt 67 a § 1 mom. i körkortslagen ska polisen besluta om alkolåsövervakad körrätt för en person som gjort sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri, om den som ska meddelas körförbud begär det. Den som misstänks för ett brott får redan under förundersökningen begära alkolåsövervakad körrätt, fastän brottmålet ännu inte har avgjorts (67 a § 2 mom. i körkortslagen). Alkolåsövervakad körrätt är ett villkorligt körförbud, inklusive prövotid, som meddelas en person som gjort sig skyldig till alkoholrattfylleri. Under den tid som den övervakade körrätten gäller ska personen använda ett alkolås i fordon som hen framför. Övervakad körrätt meddelas på partens begäran, utan någon prövning för villkorligt körförbud.

Skyldigheten att använda alkolås framgår av en anteckning om specialvillkor på körkortets baksida. Den nationella koden för detta är 111 och EU-koden 69. Körkortet kan innehålla en rätt att framföra fordon som hör till en eller flera kategorier.

I denna anvisning beskrivs förordnandet om alkolåsövervakad körrätt. Ett så kallat alkolås på medicinska grunder för vilket specialvillkoret 113 antecknas i körkortet på en läkares rekommendation handläggas som en normal ändring av specialvillkor.

Alkolåset är en apparat som mäter alkoholhalten i förarens utandningsluft och hindrar att fordonet startas om alkoholhalten i förarens utandningsluft

är minst 0,10 mg/l. Ifall alkoholhalten i utandningsluften är för hög, startar inte bilen på fem minuter efter den första utandningen och på 15 minuter per gång från och med den andra utandningen fram till att utandningen har godkänts. Apparaten kräver också under körningen utandningsprov med sporadiska intervaller. Föraren ska inom sex minuter ge ett utandningsprov. Alkolåset slår inte av motorn, men en ljudsignal kopplas på i bilen, om föraren inte har gett ett prov inom en viss tid. Ljudsignalen slås också på, om alkoholhalten i utandningsprovet överskrider den tillåtna gränsen.

Endast en auktoriserad verksamhetsutövare får installera ett alkolås. Det kan installeras i en eller flera personbilar, bussar, paketbilar, lastbilar eller traktorer, men inte i något annat motordrivet fordon såsom motorcykel eller snöskoter. Fordonet ska ändringsbesiktigas när en apparat har installerats eller avlägsnats.

På sin webbplats upprätthåller Transport- och kommunikationsverket en förteckning över installations- och serviceställen för apparaterna. Ett alkolås ska kalibreras inom en tidsfrist som godkänts av Transport- och kommunikationsverket. Ett alkolås ska förhindra att motorn startar om alkolåset inte kalibreras inom 7 dagar räknat från utgången av kalibreringsintervallet. Kraven på alkolåsets tekniska funktion fastställs i Transport- och kommunikationsverkets föreskrift.

Under en förundersökning ska polisen aktivt informera en person som misstänks för alkoholrattfylleri om möjligheten till alkolåsövervakad kör rätt (67 a § 3 mom. i körkortslagen). Dessutom ska den misstänkta informeras om övervakningens innehåll, villkor och kostnader både muntligen och skriftligen. Polisen ska till den misstänkte ge Transport- och kommunikationsverkets prospekt om alkolås som polisinrättningen efter behov kan skriva ut från polisens webbplats (www.poliisi.fi).

Enligt 67 a § 4 mom. i körkortslagen svarar den övervakade för sina kostnader för den övervakade kör rätten.

14.2 Författningsgrund

Enligt 67 a § 1 mom. i körkortslagen ska polisen besluta om alkolåsövervakad kör rätt för en person som gjort sig skyldig till alkoholrattfylleri om den som ska meddelas körförbud begär det. Den som ska meddelas alkolåsövervakad kör rätt ska ha vanlig vistelseort i Finland och får inte vara belagd med körförbud av någon annan orsak. Övervakad kör rätt innefattar alltid sådant villkorligt körförbud, inklusive provotid, som avses i 67 § i körkortslagen. På meddelande av övervakad kör rätt tillämpas inte de på prövning beroende förutsättningarna för villkorligt körförbud som föreskrivs i 67 § 1 mom., utan denna beviljas på personens begäran om de ovan nämnda förutsättningarna uppfylls.

I 68 a § 1 mom. föreskrivs att för att en alkolåsövervakad kör rätt som meddelats efter det att brottmålet avgjorts eller under förundersökningen ska kunna sättas i kraft ska den övervakade för polisen lägga fram ett intyg över att han eller hon har besökt läkare eller någon annan yrkesutbildad person

inom hälso- och sjukvården för att diskutera användningen av berusningsmedel och deras inverkan på hälsan och de möjligheter det finns att få vård för missbruk.

I den övervakades körkort för polisen in ett villkor om användning av alkohol. Den övervakade ska överlämna sitt körkort till polisen och hos Transport- och kommunikationsverket ansöka om ett nytt körkort där villkoret som gäller alkohol anges. Polisen kan utfärda ett temporärt körkort för den övervakade och då upphör också det temporära körförbudet. (68 a § 2 mom. i körkortslagen).

Körätten kan innefatta rätt att framföra fordon i en eller flera kategorier under den tid som den övervakade körätten gäller. En kör rätt som innefattar körkortskategorierna i grupp 2 kan beviljas också utan kör rätt till ett fordon som hör till B-kategorin, men i körkortet ska en anteckning göras om att det gäller endast i Finland. Den av polisen ändrade kör rätten återställs när polisen, då den övervakade kör rätten upphör, återlämnar det körkort som motsvarar den tidigare kör rätten och som är i polisens besittning. (68 a § 3 mom. i körkortslagen).

Enligt 68 a § 4 mom. börjar den övervakade kör rätten när körkortet eller det temporära körkortet lämnas ut till den övervakade och upphör den dag då den provotid som polisen har bestämt löper ut. Om ett temporärt körkort inte lämnas ut till den övervakade eller om den övervakade inte ansöker om ett körkort som motsvarar övervakad kör rätt, upphör den övervakade kör rätten den dag då provotiden för det villkorliga körförbudet löper ut.

Enligt 69 § i körkortslagen ska polisen återkalla en alkohölsövervakad kör rätt och besluta att ett villkorligt körförbud ska verkställas i dess helhet om den övervakade under provotiden begär att beslutet om övervakad kör rätt ska återkallas eller om denne utan godtagbar orsak bryter mot begränsningarna i den alkohölsövervakade kör rätten genom att

- 1) framföra något annat fordon än ett fordon som är tillåtet enligt 68 a § 3 mom., eller
- 2) påverka alkohölssets funktionsduglighet i strid med 7 § 3 mom. i lagen om alkohol.

Anvisningar om meddelande och verkställighet av villkorligt körförbud finns i avsnitt 13.5.

14.3 Meddelande av övervakad kör rätt

En person kan begära att övervakad kör rätt meddelas efter ett fällande avgörande i ett rattfylleriärende eller också redan innan ett fällande avgörande meddelas. Om en person begär att övervakad kör rätt ska meddelas först efter att ett fällande avgörande har getts i ett brottmål, gäller i regel ett temporärt körförbud för hen fram till detta. I detta fall meddelar polisen övervakad kör rätt och fastställer det anknyttande villkorliga körförbudets och provotidens längd i en enda process.

Personen kan lägga fram en begäran om övervakad körkort redan innan ett fällande avgörande meddelas antingen i samband med förundersökningen eller genom att ansöka om övervakad körkort hos polisens tillståndstjänster. Endast i fråga om alkoholrattfylleri eller grovt alkoholrattfylleri kan övervakad körkort beviljas. Personen får inte heller av annat skäl ha körförbud eller temporärt körförbud. Dessutom ska personen ha sin stadigvarande bostadsort i Finland, vilket konstateras genom befolkningsdatasystemet.

Bestämmelsen i 67 § 4 mom. i körkortslagen måste även tas i beaktande vid granskning om förutsättningarna för fastställande av övervakad körkort uppfylls. Enligt denna bestämmelse kan alkoholövervakad körkort inte fastställas vid rattfylleri, som ägt rum under tiden för ett körförbud eller ett temporärt körförbud eller under provotiden för ett villkorligt körförbud.

I anslutning till övervakad körkort meddelas personen också alltid ett temporärt körförbud, inklusive provotid, på det sätt som avses i 67 § i körkortslagen. På meddelande av övervakad körkort tillämpas inte de på provning beroende förutsättningarna för villkorligt körförbud som föreskrivs i 67 § 1 mom., utan övervakad körkort och det anknyttande villkorliga körförbudet ska alltid meddelas när de ovan nämnda förutsättningarna uppfylls, om personen begär det. Då det gäller villkorligt körförbud som anknyter till övervakad körkort ska också alltid provotid meddelas. Längden på denna är minst ett och högst tre år.

Vid ansökan om övervakad körkort ska en person alltid besöka polisen där övervakad körkort beviljas. Hen ska till polisen lämna in ett intyg över att hen diskuterat med en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Intyget kan utfärdas av antingen den offentliga eller privata hälso- och sjukvården.

När de ovan nämnda förutsättningarna uppfylls beviljar polisen personen övervakad körkort för de körkortskategorier som innefattar fordon där alkohol kan installeras. Körkort för körkortskategorierna i grupp 2 kan fortsätta att gälla även utan körkort för fordon i kategori B, men då gäller körkortet endast i Finland och i körkortet antecknas specialvillkoret 114. Det är dock sällan det finns behov av eller grunder för att på detta sätt utesluta körkortskategorier ur ett körkort till följd av att alkoholövervakad körkort eftersom det numera inte binds till ett visst fordon, utan den ger en person rätt att framföra vilket som helst fordon i vilket ett alkohol tidigare har installerats och för vilket personen har tillräcklig körkort för att framföra.

Polisen tar personens tidigare körkort i sin besittning och ger personen ett temporärt körkort. Därefter ska personen från Transport- och kommunikationsverket beställa det egentliga körkortet som gäller övervakad körkort. Detta sänds till hen per post. På baksidan av körkortet finns för den övervakade körkorten specialvillkorskod 111 samt den motsvarande EU-koden 69. Under den tid som övervakad körkort gäller har personen rätt att framföra endast fordon som svarar mot hens körkortigheter och som utrustats med ett alkohol. Fordonsuppgifterna behöver inte anmälas till polisen och antecknas inte i registren.

Personen kan börja köra när hen har beviljats övervakad kör rätt och fått ett motsvarande temporärt eller egentligt körkort och när det fordon hen använder har utrustats med ett alkoholås. Ett temporärt körförbud upphör när ett temporärt körkort har överlämnats. Vederbörliga anteckningar om beviljande av övervakad kör rätt och återställande av kör rätt ska göras i Transport- och kommunikationsverkets ATJ-system.

När polisen till sitt förfogande har ett fällande avgörande för rattfylleri och information om att personen redan under förundersökningen beviljats övervakad kör rätt eller att hen i detta skede begär att sådan ska meddelas, inleds beslutsprocessen gällande övervakad kör rätt och fastställande av anknytande villkorligt körförbud och provotid. Innan beslut fattas behöver inte personen höras om hen i samband med meddelande av temporärt körförbud fått anvisningar om behandlingen av kör rättsärendet. En begäran om meddelande av övervakad kör rätt ska läggas fram senast när tidsfristen för att lämna in en redogörelse går ut. I beslutsfattandet följs processen som gäller meddelande av villkorligt körförbud. Anvisningar om denna finns i avsnitt 13.5.

Ett beslut om övervakad kör rätt och anknytande villkorligt körförbud, inklusive provotid, ska matas in i Transport- och kommunikationsverkets ATJ-system.

14.4 Upphörande av övervakad kör rätt

Den som meddelats övervakad kör rätt ska i fordon hen framför använda alkoholås fram till att provotiden efter det villkorliga körförbudet gått ut. Förutom i vissa exceptionella fall återlämnar polisen därefter hens tidigare körkort och tar körkortet som gäller övervakad kör rätt i sin besittning. När detta har gjorts får personen igen framföra fordon som inte är utrustade med alkoholås. Personen får också fortsätta att köra med körkortet som gäller övervakad kör rätt, men i detta fall måste hen alltid använda ett alkoholås i fordonet hen för fram, även om den övervakade kör rätten har upphört.

14.5 Återkallande av övervakad kör rätt

Polisen ska återkalla en alkoholåsövervakad kör rätt och besluta att ett villkorligt körförbud ska verkställas i dess helhet om den övervakade under provotiden begär att beslutet om övervakad kör rätt ska återkallas. Begäran ska läggas fram skriftligen till polisinrättningen där beslutet om övervakad kör rätt och anknytande villkorligt körförbud har meddelats. Begäran kan vara fritt formulerad.

Polisen ska återkalla en alkoholåsövervakad kör rätt och besluta att ett villkorligt körförbud ska verkställas i dess helhet även då när den övervakade utan godtagbar orsak bryter mot begränsningarna i den alkoholåsövervakade kör rätten genom att

1) framföra något annat fordon än ett fordon som är tillåtet enligt 68 a § 3 mom., eller

2) påverka alkolåsets funktionsduglighet i strid med 7 § 3 mom. i lagen om alkolås.

I 7 § 3 mom. i lagen om alkolås föreskrivs att alkolåset ska monteras i fordonet och det ska användas så att det är funktionsdugligt under körningen. Sådana anordningar, föremål eller program som inte har godkänts av Transport- och kommunikationsverket och alkolåstillverkaren eller den befullmäktigade representanten får inte monteras på alkolåset eller kopplas till det.

En person kan meddelas temporärt körförbud fram till att övervakad körrätt har återkallats och ett beslut om att verkställa det villkorliga körförbudet har fattats om personen drar tillbaka sin begäran om övervakad körrätt eller om det finns skäl att misstänka hen för de ovan nämnda gärningarna. (70 § 1 mom. 5 och 6 punkterna samt 72 § 6 mom. i körkortslagen).

Innan ett beslut om att återkalla en övervakad körrätt och verkställa ett villkorligt körförbud fattas ska personen höras enligt förutsättningarna som nämns i förvaltningslagen.

Innan en övervakad körrätt återkallas ska polisen enligt grunderna som nämns i 69 § 1 mom. 1 och 2 punkterna i körkortslagen utreda huruvida det finns en godtagbar orsak till gärningen. Detta utreds vid ett hörande enligt förvaltningslagen. I denna situation anknyter hörandet och prövningen endast till bedömningen av huruvida orsaken är godtagbar. Vid hörandet görs inte längre någon utredning eller prövning gällande själva körförbudet och dess längd, utan verkställighet av detta i sin helhet förordnas enligt den längd som det villkorliga körförbudet ursprungligen meddelats om förutsättningarna uppfylls. Den övervakade körrätten återkallas inte och det villkorliga körförbudet verkställs inte om personen har haft en godtagbar orsak till sin gärning. Den övervakade körrätten ska återkallas och verkställighet av det villkorliga körförbudet förordnas om det inte har funnits någon godtagbar orsak till gärningen. Utgångsläget är att endast en sådan orsak som förorsakats av omständigheter som kan jämföras med en nödsituation kan betraktas som en godtagbar orsak.

Då det gäller övervakad körrätt bör det observeras att man på ett villkorligt körförbud som anknyter till denna tillämpar förutom de ovan nämnda grunderna för återkallande av övervakad körrätt även de allmänna förutsättningarna för verkställighet av villkorligt körförbud. Således ska verkställighet av ett villkorligt körförbud likaså förordnas om en person under den tid som övervakad körrätt gäller gör sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen. Detta innebär också att den övervakade körrätten återkallas. I detta fall behövs det inget separat beslut om att återkalla en övervakad körrätt, utan ärendet handläggs i samma beslut där verkställighet av villkorligt körförbud förordnas.

Anvisningar om verkställighet av villkorligt körförbud finns i avsnitt 13.5.3.

14.6 Påföljder av brott mot övervakad körrätt

En person som meddelats övervakad körrätt har körrätt endast för sådana fordon som svarar mot hens körrättigheter och i vilka ett alkoholås har installerats. Vid framförande av någon annan typ av fordon gör sig personen skyldig till förande av fordon utan behörighet som avses i 23 kap. 10 § i strafflagen. Den aktuella gärningen leder förutom till den aktuella straff- och körförbudsprocessen också till att körrätten återkallas på det sätt som beskrivs i anvisningen i avsnitt 15.5, ifall personen fortfarande inte kan anses ha en godtagbar orsak till sin gärning.

Efter utgången av provotiden för ett villkorligt körförbud som anknyter till övervakad körrätt får personen fortfarande framföra endast fordon som utrustats med ett alkoholås om personen inte byter sitt körkort som gäller övervakad körrätt tillbaka till sitt tidigare vanliga körkort. Vid framförande av ett fordon som inte utrustats med ett alkoholås gör hen sig skyldig till en körkortsförseelse som avses i 93 § 1 mom. 1 punkten i körkortslagen (brott mot villkor i körkortet). Det är inte fråga om förande av fordon utan behörighet, eftersom den övervakade körrätten redan har upphört.

Det är fråga om ett normalt fall av förande av fordon utan behörighet som avses i 23 kap. 10 § i strafflagen, om personen för fram något annat fordon än ett sådant som svarar mot kategorin i körkortet som gäller övervakad körrätt.

Enligt 14 § i lagen om alkoholås gör sig en person skyldig till en alkoholåsförseelse, om hen monterar sådana anordningar, föremål eller program som påverkar alkoholåsets funktionsduglighet på alkoholåset eller använder alkoholås så att det inte fungerar under körning. En person gör sig också skyldig till en alkoholåsförseelse, om hen under körning inte har med sig monterings- och kalibreringsintyget för alkoholåset i fordonet.

15 Delgivning av beslut om körförbud

På delgivning av beslut om körförbud tillämpas regleringen i förvaltningslagen om inget annat föreskrivs i någon annan speciallag. Enligt 55 § i förvaltningslagen verkställs delgivning som vanlig eller bevislig delgivning eller, ifall den inte kan verkställas på nämnt sätt, såsom offentlig delgivning. En delgivning skall verkställas per post mot mottagningsbevis om den gäller ett förpliktande beslut och tiden för sökande av ändring börjar löpa från det att beslutet delgavs (60 § 1 mom. i förvaltningslagen). Utgångsläget är att beslut som har meddelats i körrättsärenden ska delges bevisligen, eftersom de påverkar partens rättsställning, och tidsfristen för ändringssökande börjar löpa från delgivningen av beslutet. Ett undantag från detta är 76 a § 3 mom. i körkortslagen som tillåter delgivning av beslut om brottsrelaterade körförbud per brev i vissa situationer.

För delgivning av ett beslut om körförbud kan man enligt vissa förutsättningar tillämpa efterlysning av personen för delgivningen.

15.1 Normal delgivning

Normal delgivning kan tillämpas, om det i anslutning till ett beslut i ett körförbudsärende som anknyter till ett straffrelaterat körförbud framgår att parten har ett gällande temporärt körförbud eller att hen av någon annan anledning inte har körkort (76 a § 3 mom. i körkortslagen). Den senare situationen kan bli aktuell till exempel om parten inte innehar någon som helst körkort. Med vanlig delgivning avses att ett beslut om körförbud delges i ett brev som sänds per post till parten. Mottagaren anses ha fått del av ärendet den sjunde dagen efter det att brevet avsändes om inte något annat visas (59 § 2 mom. i förvaltningslagen). Ett beslut om körförbud kan dock verkställas omedelbart om parten vid tidpunkten för beslutet har ett gällande temporärt körförbud eller om hen av någon annan anledning inte har någon körkort.

Vid användande av en normal delgivning får polisen inte ha någon orsak att misstänka att delgivningen i verkligheten skulle förbli ogjord.

T.e.x. vid en fördröjning av handläggningen eller annars vid behov skall partens adressuppgifter säkerställas från befolkningsdatasystemet att de är uppdaterade.

15.2 Bevislig delgivning

Ett beslut som i ett ärende gällande körförbud fattats i ett skriftligt förfarande ska utan dröjsmål delges en part bevisligen om parten vid tidpunkten för beslutet om körförbud har ett gällande temporärt körförbud eller av någon annan anledning inte har körkort. Utgångsläget är att då ska beslutet enligt 60 § 1 mom. i förvaltningslagen sändas per post med mottagarbevis. Alternativt kan beslutet också överlämnas personligen till parten eller dennas företrädare (60 § 2 mom. i förvaltningslagen). Vid ett möte där ett ärende gällande körförbud handläggs delges parten ett beslut personligen om hen är personligen närvarande vid behandlingen. Över delgivningen ska då ett skriftligt intyg skrivas och av detta ska framgå vem som har lämnat och vem som mottagit delgivningen samt tidpunkten för detta. Enligt 60 § 3 mom. i förvaltningslagen kan en delgivning också verkställas som stämningsdelgivning om en myndighet anser att det finns skäl till det. En stämningsdelgivning blir aktuell endast i det fall att ett beslut inte har kunnat delges bevisligen per post.

I framtiden kan också en bevislig elektronisk delgivning tillämpas när förutsättningarna för detta finns (18 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet 13/2003).

15.2.1 Mellanhandsdelgivning

I 61 § 1 mom. förvaltningslagen föreskrivs att om mottagaren av en bevislig delgivning eller dennes företrädare inte nås, kan en handling överlämnas i ett slutet kuvert mot samtycke

1) till en person som bor i samma hushåll som mottagaren och har fyllt femton år,

- 2) till mottagarens arbetsgivare eller arbetsgivarens företrädare,
- 3) om mottagaren idkar näring i ett fast verksamhetsställe, till en person som är anställd hos detta företag, eller
- 4) till en tjänsteman som är anställd hos den sammanslutning eller stiftelse som är mottagare.

Mellanhandsdelgivning kan således tillämpas endast om den rätta mottagaren för en bevislig delgivning inte kan nås. Detta kan vara fallet om mottagaren håller sig gömd eller undviker delgivning eller om man inte heller annars har uppgifter om hens vistelseort. Innan mellanhandsdelgivning verkställs ska polisen försöka reda ut mottagarens vistelseort genom att fråga den person till vilken handlingen överlämnas i en mellanhandsdelgivning om detta. Ett överlämnande av ett beslut i en mellanhandsdelgivning förutsätter att den aktuella personen uttryckligen samtycker till att ta emot handlingen och samtidigt förbinder sig att sända denna vidare till den egentliga mottagaren av delgivningen.

Över mellanhandsdelgivningen ska ett skriftligt intyg upprättas och en kopia av det utan dröjsmål sändas till mottagaren av delgivningen. Av intyget ska framgå vem som har verkställt delgivningen och till vem handlingen har överlämnats samt tidpunkten för delgivningen. (61 § 2 mom. i förvaltningslagen).

Delfåendet anses ha skett den tredje dagen efter den dag som framgår av delgivningsbeviset över mellanhandsdelgivningen. Mellanhandsdelgivning får inte verkställas, om handlingen inte kan antas komma mottagaren till handa inom skälig tid. (61 § 3 mom. i förvaltningslagen). Denna situation uppstår till exempel om mottagaren för delgivningen inte har varit hemma eller på arbetsplatsen under en lång tid.

15.3 Offentlig delgivning

Offentlig delgivning kan tillämpas i det fall att varken en normal eller bevislig delgivning kan verkställas. Offentlig delgivning kan tillämpas exempelvis om mottagaren för en bevislig delgivning undviker eller flyr delgivningen och delgivningen inte heller kan verkställas i form av en mellanhandsdelgivning. Tröskeln för att tillämpa mellanhandsdelgivning är hög.

Vid offentlig delgivning hålls en handling en viss tid tillgänglig för mottagaren hos myndigheten (62 § 1 mom. i förvaltningslagen). Med framläggande avses att mottagaren reserveras en möjlighet att hos myndigheten ta del av handlingen som gäller delgivningen. Tidsfristen ska vara skälig med tanke på ärendets karaktär och de anknyttande omständigheterna. Mottagaren ska garanteras en faktisk möjlighet att ta del av beslutet. En tidsfrist på två veckor kan i allmänhet betraktas som en skälig tid.

I 62 § 2 mom. i förvaltningslagen föreskrivs att ett meddelande om att beslutet finns tillgängligt ska publiceras på myndighetens webbplats i det allmänna datanätet och vid behov i den tidning ur vilken mottagaren kan antas bäst få information om saken. I första hand publiceras meddelandet om offentlig delgivning på polisens webbplats. Förutom på webbplatsen ska meddelandet publiceras i en tidning till exempel om det bedöms att mottagaren inte har förutsättningar att bekanta sig med saken på webbplatsen eller om nätförbindelserna inte är täckande i myndighetens verksamhetsområde (RP 239/2018 rp s. 20). Om meddelandet inte kan publiceras på myndighetens webbplats på grund av störningar i datakommunikationen eller en annan jämförbar orsak, ska meddelandet om att beslutet finns tillgängligt alltid publiceras både i den officiella tidningen och den ovan nämnda tidningen.

I 62 § 3 mom. i förvaltningslagen föreskrivs att ur meddelandet ska framgå vad ärendet gäller samt en uppgift om var och till vilken tidpunkt handlingen kommer att vara tillgänglig. Meddelandet ska även innehålla en uppgift om när det publicerats på myndighetens webbplats och fastslå att delgivningen anses ha skett den sjunde dagen räknat från ifrågavarande publiceringstidpunkt. Om meddelandet inte har kunnat publiceras på myndighetens webbplats, ska meddelandet fastslå att delgivningen skett den sjunde dagen räknat från meddelandets publicering i den officiella tidningen. Själva beslutet eller dess innehåll görs inte tillgängligt på webbplatsen, i tidningen eller den officiella tidningen. I 62 b § i förvaltningslagen föreskrivs att de personuppgifter som ingår i meddelandet om att ett beslut finns tillgängligt måste raderas från myndighetens webbplats i det allmänna datanätet efter den avsedda tiden för tillgänglighet.

Offentlig delgivning ska användas endast mycket sällan då det gäller körrättsärenden. På grund av karaktären av ett beslut om körförbud är det viktigt att man försöker delge beslutet. Det kan bli aktuellt att tillämpa offentlig delgivning till exempel i situationer där den aktuella föraren inte bor i Finland och inte kan nås eller i situationer där parten klart undviker delgivningen av ett beslut och på detta sätt hindrar verkställigheten av beslutet om körförbud.

15.4 Tillämpning av efterlysning

Alternativt kan en part efterlysas i syfte att verkställa delgivningen om man inte lyckats nå hen genom bevislig delgivning. I detta fall antecknas i Patja-systemet en blandanmälan och i anslutning till denna efterlysas parten (pappersärenden/beslut om körkort som ska delges). I anmälan antecknas en uppgift om att beslutet om den aktuella personen inte har delgetts. Dessutom görs en anteckning om var det aktuella beslutet finns tillgängligt. Beslutsinnehållet ska inte föras in i Patja-systemet. Ett ärende som ska delges upptäcks när parten av någon anledning kontaktar polisen och då delges hen beslutet som har meddelats i ett ärende gällande körrätt.

15.5 Delgivning till utlandet

Föreskrifter om delgivning till en person som bor eller vistas i utlandet finns i 63 § i förvaltningslagen. Enligt 1 mom. i bestämmelsen verkställs delgivning till utlandet enligt denna lag eller enligt lagstiftningen i den främmande staten om inte något annat följer av internationella avtal och förpliktelser som är bindande för Finland.

Utgångsläget är att i en delgivning som är avsedd för utlandet iakttas samma bestämmelser som för en delgivning i Finland. Ett beslut om körförbud kan i regel sändas för kännedom till en person som bor i utlandet per brev till hans adress i utlandet om personen då beslut om körförbud fattas har ett gällande temporärt körförbud eller av någon annan anledning inte har någon kör rätt.

Ett beslut om körförbud ska bevisligen delges en person som bor utomlands om personen då beslut om körförbud fattas inte har ett gällande temporärt körförbud eller av någon annan anledning inte har någon kör rätt. Också i detta fall är det första alternativet att beslutet sänds per post med mottagarbevis om det är möjligt.

Officiell delgivning kan tillämpas om delgivningen inte kan sändas till utlandet som en normal eller bevislig delgivning. I 63 § 2 mom. i förvaltningslagen föreskrivs att om en delgivning som är avsedd för utlandet inte kan verkställas, skall handlingen delges i Finland genom offentlig delgivning.

16 Inverkan av ändringssökande på körförbud

I ett straffrelaterat körförbudsärende kan ett beslut fattas när ett fällande avgörande har getts i brottmålet. Avgörandet behöver dock inte ha vunnit laga kraft och det finns inte heller något skäl att vänta på att det ska vinna laga kraft. Syftet är att fördröjningen i behandlingen av ett körförbudsärende blir så kort som möjligt. Föreskrifter om inverkan av ändringssökande på körförbud i ett brottmål finns i 76 b § i körkortslagen.

Polisen ska på eget initiativ upphäva ett körförbud utan dröjsmål om ett fällande avgörande som meddelats en förare för rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten, brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen, äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet eller förande av fordon utan behörighet har upphävts med anledning av ändringssökande och beslut om körförbud redan fattats på grund av det fällande avgörandet för brottet. Innan körrätten återställs ska man försäkra sig om att personen inte heller av någon annan anledning har ett körförbud.

Om föraren med anledning av ändringssökande har tillräknats något annat i ovan avsedda bestämmelser avsett brott än det som beslutet om körförbud grundar sig på, ska polisen på eget initiativ och utan dröjsmål bedöma om det finns skäl att ändra det tidigare beslutet om körförbud och vid behov utfärda ett nytt beslut. Denna situation kan uppkomma till exempel när grovt äventyrande av trafiksäkerheten har tillräknats en

person och detta i ett ändringssökande ändras till grovt äventyrande av trafiksäkerheten som visar på allvarlig likgiltighet. I detta fall krävs en bedömning av huruvida en ändring behövs av det tidigare beslutet om körförbud på grund av grovt äventyrande av trafiksäkerheten. Bedömningen ska göras på polisens eget initiativ, utan att föraren yrkar på det. Parten ska höras på nytt, om ett nytt beslut om körförbud fattas i ärendet.

Uppgifterna om både att ett fällande avgörande upphävs och att brottsrubriceringen ändrats till följd av ändringssökande förmedlas i form av ett nytt avgörande från domstolen till arbetskönen i ärendehanteringssystemet Acta. Då ser handläggaren i ATJ-uppgifterna och av datum för avgörandet att det är fråga om en ändring i ett avgörande som meddelats tidigare. Som datum för avgörandet syns datumet för det ursprungliga avgörandet.

På begäran av föraren kan polisen ändra ett beslut om körförbud om ändringssökandet i ett brottmål leder till någon annan ändring i bedömningen av gärningen eller påföljden som meddelats för denna än att det fällande avgörandet upphävs eller att brottsrubriceringen ändras. Det vore fråga om denna situation exempelvis om rubriceringen för ett tillräknat brott inte ändrats i ett ändringssökande, men föraren anser att gärningen i och med ändringssökandet blivit bedömd som väsentligt lindrigare än den gjorts i det tidigare fällande avgörandet. I detta fall är det föraren som svarar för att begära en ändring i beslutet om körförbud och polisen behöver inte på eget initiativ bedöma behovet av att ändra beslutet om körförbud. Också polisen har dock möjlighet att på eget initiativ ta en ändring av ett beslut om körförbud under behandling. I de aktuella fallen framställer föraren en skriftlig begäran om ändring av beslutet om körförbud. Ärendet handläggs och ett beslut ges i detta i ett beslutsförfarande som avses i förvaltningslagen.

Polisen kan på begäran av föraren ändra ett beslut om körförbud om föraren meddelats körförbud på grund av upprepade trafikförseelser och något av de fällande *avgöranden* som ligger till grund för beslutet om körförbud upphävs i och med ett ändringssökande. Också i detta fall är det föraren som svarar för att begära en ändring i beslutet om körförbud och polisen behöver inte på eget initiativ bedöma behovet av att ändra beslutet om körförbud. Även polisen har dock möjlighet att på eget initiativ ta en ändring av ett beslut om körförbud under handläggning. I de aktuella fallen lägger föraren fram en skriftlig begäran om ändring av beslutet om körförbud. Ärendet handläggs och ett beslut meddelas i detta i ett beslutsförfarande som avses i förvaltningslagen. Det bör observeras att man inte bedömer riktigheten i ett avgörande som meddelats i ett brottmål *eller ärende med avgift för trafikförseelse* när man fattar beslut om körförbud. Ändring i *avgörande som meddelats för upprepade trafikförseelser* kan sökas endast i förfaranden om ändringssökande som gäller *dess* och i beslutet om körförbud beaktas saken endast om det fällande avgörandet ändras eller upphävs i ett ändringssökande.

I de ovan nämnda situationerna behöver föraren inte höras separat gällande ändring av beslutet om körförbud om en ändring görs till hens fördel. I annat fall ska föraren höras gällande beslutet på det sätt som avses i förvaltningslagen.

Det ovan nämnda beslutet som ändrar körförbudet kan fattas utan hinder av ändringssökandet om en förare med en begäran om omprövning till förvaltningsdomstolen sökt ändring i det ursprungliga beslutet om körförbud eller i ett beslut som fattats på basis av begäran om omprövning. Det aktuella beslutet som ändrar körförbudet kan vidare fattas i det fall att förvaltningsdomstolen med anledning av ändringssökandet redan avgjort körförbudsärendet. I dessa fall ska polisen informera förvaltningsdomstolen om att körförbudsärendet tagits upp till ny handläggning.

17 Sökande av ändring i beslut om körförbud

En person kan begära en omprövning av ett beslut om körförbud som fattats av polisen genom ett förfarande med begäran om omprövning (95 a § i körkortslagen). Begärandena om omprövning handläggas avgiftsfritt av polisen.

Enligt 49 b § 2 mom. i förvaltningslagen får omprövning begäras av den som beslutet om körförbud avser. I fråga om minderåriga kan också deras vårdnadshavare begära en omprövning.

En begäran om omprövning ska göras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet (49 c § 1 mom. i förvaltningslagen). En mottagare anses ha fått del av en handling som skickats med mottagarbevis när denna har hämtats från posten. Mottagaren anses ha fått del av ärendet den sjunde dagen efter det att handlingen avsändes som ett normalt brev om inte något annat visas. Begäran om omprövning ska vara polisinrättningen till handa inom 30 dagar räknat från att personen fått del av beslutet. Begäran om omprövning ska ha inkommit inom inrättningens tjänstetider. En handling anses ha kommit till myndighetens kännedom den dag den anlänt. Om begäran om omprövning inte lämnats in inom utsatt tid lämnas den utan prövning (49 c § 2 mom.). Ifall det i ett ärende på de ovan nämnda grunderna fattas ett beslut om avslag på omprövningsbegäran, ska detta alltid ges skriftligen, inklusive motiveringar och besväransvisning, samt delges bevisligen.

En begäran om omprövning ska göras skriftligen hos den polisinrättning som fattat beslutet om körförbud. Av skrivelsen ska framgå vilket beslut som avses, hurudan omprövning som begärs och på vilka grunder omprövning begärs. (49 d § i förvaltningslagen).

En begäran om omprövning ska handläggas skyndsamt. (49 e § i förvaltningslagen). I 49 f § 3 mom. i förvaltningslagen föreskrivs att när begäran om omprövning har gjorts kan den myndighet som handlägger begäran om omprövning förbjuda att beslutet verkställs eller bestämma att verkställigheten ska avbrytas. Utgångsläget är att denna situation uppstår i det fall att man bedömer att handläggningstiden för en omprövningsbegäran drar ut på tiden till följd av inhämtande av de nödvändiga utredningarna. Körtillståndet återställs för personen under den tid som handläggningen pågår, om verkställigheten av ett beslut avbryts. I detta sammanhang bör beaktande tas till huruvida personen eventuellt har andra gällande körförbud. Körtillståndet återställs inte om personen av någon annan

anledning har ett körförbud, utan körförbudet fortsätter att gälla på basen av den andra orsaken. I praktiken är det dock ytterst sällsynt att en verkställighet behöver avbrytas. Detta kan bli aktuellt till exempel i en situation där en särskild vidare utredning behövs för en adekvat bedömning av ärendet.

En person behöver inte höras separat innan ett beslut gällande omprövningsbegäran fattas, utan hen kan i omprövningsbegäran som hen sänder lägga fram sitt yrkande och sin redogörelse i ärendet. En part ges möjlighet att komplettera sin omprövningsbegäran om redogörelsen ändå är klart bristfällig, till exempel för att sidor saknas.

Utifrån omprövningsbegäran kan polisen ändra ett beslut om körförbud, upphäva ett beslut om körförbud eller ge avslag på omprövningsbegäran. I ett beslut som gäller omprövningsbegäran ska ett motiverat avgörande meddelas gällande yrkandena som läggs fram i omprövningsbegäran (49 g § 1 mom. i förvaltningslagen). Utgångsläget är, att det alltid skall ges ett skriftligt beslut i ärendet och att det i enlighet med förvaltningslagen delges som en normal delgivning. Beslut i en omprövningsbegäran delges parten genom bevislig delgivning ifall att den fastställda förpliktelsen ändras i det ursprungliga förvaltningsbeslutet, eller att det avviker från det ursprungliga beslutet utfärdas en helt ny förpliktelse i beslutet gällande omprövningsbegäran. En förändrad förpliktelse kan t.e.x. vara en ändring i körförbudets längd. Man ska se till att uppdaterade uppgifter om ett körförbud registreras i Transport- och kommunikationsverkets ATJ-system om körförbudets längd ändras eller beslutet om körförbud upphävs i sin helhet till följd av ett beslut som fattats på basis av omprövningsbegäran.

Enligt 95 a § i körkortslagen får ett beslut som meddelats gällande en begäran om omprövning överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Till beslutet fogas en besväransvisning enligt vilken beslutet kan överklagas. Anförande av besvär är avgiftsbelagt. Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd (lag om rättegång i förvaltningsärenden 808/2019, 107 §). Också en polisinskriftning har rätt att hos högsta förvaltningsdomstolen överklaga ett beslut som meddelats av förvaltningsdomstolen, om förvaltningsdomstolen har upphävt ett beslut eller ändrat det (109 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden). Också ett besvär som anförs av en myndighet kräver ett besvärstillstånd.

18 Återställande av kör rätt

I 75 § i körkortslagen föreskrivs att den som meddelats körförbud genast ska överlämna körkortet till polisen. Även om personen inte överlämnar körkortet har hen inte kör rätt.

I 6 § 4 mom. i körkortslagen föreskrivs att efter körförbud börjar kör rätten på nytt när polisen återlämnar körkortet till innehavaren eller utfärdar ett temporärt körkort för innehavaren. En förare ska besöka en polisstation för att visa upp sitt kort eller också för att få ett temporärt körkort, om polisen inte tagit körkortet i sin besittning när körförbud meddelades. För att ett

körförbud ska återställas efter ett körförbud krävs det således alltid ett besök på polisstationen.

Det i 32 § 2 mom. i körkortslagen föreskrivna mobilkörkortet ersätter inte det traditionella körkortet och har ingen betydelse då det gäller tillämpligheten av bestämmelserna om återställande av körrätten.

I 37 § i körkortslagen föreskrivs att om en förare meddelas körförbud för trafikbrott eller återkommande trafikförseelser under två år från det att den första körrätten för bil erhöles, är ett villkor för att körkortet ska återlämnas efter att körförbudet upphört att föraren har fått efterutbildning om riskbeteende och dess inverkan på trafiksäkerheten. Bestämmelsen tillämpas i fråga om förare vars körrätt börjat efter 30.06.2018. En tillämpning av bestämmelsen kräver dessutom att alla trafikbrott eller upprepade trafikförseelser har begåtts efter det aktuella datumet. Motsvarande förutsättning gäller återställande av körförbud för innehavaren av körrätt för motorcykel som inte har körrätt för bil.

Återställandet av körrätt antecknas i Transport- och kommunikationsverkets ATJ-system samtidigt som körkortet återlämnas till personen eller när hen får ett temporärt körkort.

Polisöverdirektör Seppo Kolehmainen

Överinspektör Iina Hyvärinen

Handlingen har undertecknats elektroniskt i dokumenthanteringssystemet. Polisen den 19.05.2020 kl. 10:04. Registratorskontoret kan verifiera underteckningen.

DISTRIBUTION

Polisenheterna
Polisstyrelsens enheter

FÖR KÄNNEDOM

Inrikesministeriets polisavdelning
Trafik- och kommunikationsministeriet
Transport- och kommunikationsverket
Sinettihandböckerna/Staben
Ålands polismyndighet
Riksåklagarens byrå
Domstolsverket